

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון

12 OLDAL (értékelt adóval) 5 sekel TEL-AVIV, 1981 JULIUS 31., PÉNTEK 10,049. sz.

Sziria: Továbbra is megtámadjuk az izraeli gépeket Libanon felett

Beiruti lap szerint Sziriának nincs elég légharító rakétája a libanoni főváros megvédelmezésére

Damaszkusz (UPI). — Sziria tegnap megismételte fenyegetését, hogy támadni fogja az izraeli repülőgépeket Libanon légterében, ha ezek folytatják a felderítő repüléseket. A Tisrin című damaszkuszi kormányzócsőben megjelent agresszív hangszelvény közlemény azt hangoztatja, hogy Sziria nem teszi lehetővé az Egyesült Államoknak, hogy „amerikai farmmá változtassák a közelkeleti térséget”.

A Tisrinben megjelent, nyilván magasrangú kormánytényező által sugalmazott vezércikk beszámol a Libanon légterében

tegnapelőtt folytatott légiharcról és hangsúlyozza, hogy Sziria nem hajlandó napirendre térni Libanon légterének megsértése fe

Gáfnit bankkormányzó élesen bírálja a pénzügyi kormányzatot

Aridor: Gáfnit csak a negatívumokat hangsúlyozza ki

Arnon Gáfnit, az Állami Bank kormányzója tegnap a pénzügyminiszterhez és a Kneszet pénzügyi bizottságához benyújtott jelentésében élesen bírálta a kormányzatot, amely a pénzügyi kormányzatot, illetve annak tevékenységét bírálta. Többek között erősen kifogásolta a magán-fogyasztás nagymértékű emelkedését, valamint az államkassza bevételei és kiadásai között mutatkozó nagy különbséget. Gáfnit szerint az izraeli nemzetgazdaság fejleményei elhagyják a kívánatos medret és ha a kormány nem fogad el azonnal egy drasztikus mértékletességi fegyvert, akkor az eddig is súlyosabb infláció veszélyének leszünk kitéve.

Joram Aridor pénzügyminiszter Gáfnit bírálatára válaszolva, azt mondta, hogy a bankkormányzó csak a negatívumokat domborította ki és figyelmen kívül hagyta a gazdasági életben mutatkozó pozitív jelenségeket.

Mint tegnapi számunkban röviden jelentettük, a pénzügyi kormányzat — Gáfnit előterjesztését figyelmen kívül hagyva — nem újította meg Gáfnit két helyettesének ma lejárt kinevezését. Közben olyan hírek kerültek forgá-

GÁFNI Konfrontáció?

lomba, hogy Aridor néhány hónapra belüli magát Gáfnit is menesztési akarja és helyébe, valamint két helyettese helyébe, „politikailag megbízható” közigazdászokat akar kinevezni.

lett. A sziriak egyébként beismerték, hogy egyik harcrepülőgépük megsérült, de ugyanakkor azt is közlik, hogy ők is lelőttek egy izraeli harcigépet, valamint egy pilótánélküli gépet. Az izraeli hadsereg szóvivője mindkét sziriát állítást légbőlkapottnak minősítette.

A Tisrin vezércikkében többek között az áll, hogy „Izrael drága árat fog fizetni” a tűzszüneti megegyezés minden további megszegéséért. „Izrael súlyos károkat fog szenvedni, ha újabb kísérleteket tesz a libanoni légter megsértésére, vagy kommandó-akciók végrehajtására” — írja a lap.

A továbbiakban azt hangoztatja a Tisrin, hogy Libanon, valamint az ott állomásozó sziriát csapatok megkapják a szükséges védelmi eszközöket, illetve berendezéseket.

Ezzel szemben tegnapelőtt egy pro-sziriát libanoni lap azt írta, hogy Sziriának nincs elegendő légharító rakétája Beirut megvédelmezésére.

FÖLDRENGÉS IRÁNBAN — 8000 HALOTT

A tegnapi nap folyamán kiderült, hogy a katasztrófális földrengésnek, amely Irán délkeleti részében, Kermán övezetében pusztított, nem negyven, hanem nyolcezer halottja volt. A hatóságok közlése szerint, legalább még ezer holttest fekszik a romok alatt. A sebesültek számát 60 ezerre becslik. Az UNO Természeti Csapások Károsultjait Segélyező Ügynöksége azonnali segílyt küldött Iránba.

A NEMZETKÖZI ÉLET HIREI

A SPANYOL KOMMUNISTÁK kongresszusán a szovjet kommunista párt harmadrangú emberekből álló delegációval képviselteti magát. Moszkva dühös a spanyol kommunistákra, mert az úgynevezett „eurokommunizmus” zászlaját lengetik. Az olasz kommunista párt vezetői megleghan-

gú táviratban fejezték ki jókívánásaikat a kongresszusnak, mert szintén az „eurokommunizmus” hívei.

ALEXANDER ZINOVJEV, a világhírű disszidens tudós, aki a matematikai logika neves szovjet kutatója volt, mielőtt elhagyta hazáját — most Münchenben él. A bajor főváros egyik nagy lapja munkatársának adott nyilatkozatában rámutatott, tévednek azok a széplelkek, kik azt hiszik, hogy van „emberarcú szocializmus” — szó sem lehet róla. A szocializmus gyakorlata elképzelhetetlen a legsúlyosabb torzulások nélkül. A szocialista társadalmat megjavítani — képtelenség. A professzor szerint már javában tart a szocializmus hanyatló korszaka. A lengyelorszá-

gi eseményeket törvényszerű következménynek látja és meggyőződése, hogy előbb-utóbb más népi demokratikus országokban is hasonló események sorozatára számíthatunk.

WEINBERGER, az USA hadügyminisztere egy interjúban azt mondta, szó lehet a stratégiai fegyverek korlátozásával kapcsolatos megállapodásról a Szovjetunióval, de csak reális alapon nyugvó szerződés képzelhető el, nem olyan ahogy az oroszok szeretik — vagyis hogy, kizárólag a másik felet kötelezzék. Azt is kijelentette a miniszter, hogy a SALT-szerződést újra kell tárgyalni, mert Amerika soha nem fog aláírni olyan paktumot, amely csak az oroszok számára előnyös.

HADASH könyvtárban, TEL-AVIV, NESZ CIONA UTCA 4, TELEFON: 659684

Chomeini alvezére a francia nagykövetség megtámadását követeli

„Ellenkező esetben a nép fog itélkezni” — A sah özvegye: „Irán a halál és a bűn világközpontja lett”

Teherán (LT). — Ajtolla Chálcháli „népügyész”, Chomeini egyik alvezére és főhődjéje, tegnap a teheráni parlamentben azt követelte Chomeintől, tegyen megfelelő „lépéseket” a teheráni francia nagykövetség ellen, mert ellenkező esetben „a nép fog itélkezni”. Chálchált és más szélsőséges iráni tényezőket módfelett bosszantja, hogy Franciaország politikai menedékjogot adott Abul Hásszán Báni Szádrnek, a detronizált államelnöknek. Ezek a körök teljesen figyelmen kívül hagyják azt a tényt, hogy maga Chomeini is Franciaországban volt emigrációban, amíg a körülmények lehetővé tették visszatérését Iránba.

London (UPI). — Báni Szádr tegnap a londoni Timesben közölt nyilatkozatában éles támadást intézett Chomeini ellen, aki „borzalmas katasztrófát” zúdított Iránra. Hozzáfűzte, hogy másodlagos franciaországi emigrációja igen rövid ideig fog tartani.

Báni Szádr, aki ezzel az interjúval tulajdonképpen megszegte a francia kormánynak tett ígéretét, hogy nem lesz aktív politikai

téren, kijelentette, hogy gyors megoldást szeretne találni Irán problémájára és megakadályozni azt, hogy az Egyesült Államok alakítsa meg az új teheráni kormányt. Hozzáfűzte, hogy Chomeini személyesen felelős azért a borzalmas katasztrófiáért, amely Iránt érte, mert jórészt ő idézte elő az események idevezető láncolatát. A Chomeini által menesztett ál-

lamelnök szerdán hajnalban katonai repülőgépen érkezett meg egy Párizs-környéki repülőtérré. Közben kitudódott, hogy egy elrabolt iráni katonai gépen tettem meg az utat, miután 49 napot át nem a hegyi kurd törzseknek, hanem Teherán szívében rejtőzött.

Báni Szádr cáfolta, mintha „fel szabadított területet” akarna ki hirdetni a kurd törzsek által lakott északnyugati határvidéken. „Soha sem foglalkoztam ilyen gondolatokkal komoly formában. Egész idő alatt Teheránban rejtőzködtem. Gyors és effektív megoldást kell keresnünk az ország egész területének problémájára” — mondotta.

Kairó (UPI). — Ferra Pahlawi (Diba), a sah özvegye, az uralgó halálának első évfordulója alkalmából üzenetet küldött Irán népének, amelyben többek között azt hangsúlyozza, hogy

Chomeini „islámi rezsimje” a halál és a bűn világközpontjává változtatta az országot. Ugyanakkor annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a bátor ellenállás révén rövidesen megbukik a sötét rezsim. A továbbiakban hangoztatja az özvegy, hogy ő és fia, aki II. Reza néven császárnak kiáltotta ki magát, teljesítik népük iránti kötelességüket „a végső győzelemig”.

Amerika megbélyegezte az autóbusz megtámadását

Dvora Arent állapota továbbra is súlyos

Washington (LT, KJ). — Az amerikai külügyminisztérium, a State Department szóvivője tegnap súlyos szavakkal ítélte el az autóbusz elleni terrorista támadást a jeruzsálemi korridorban lévő Máálé Háchámisá kibuc mellett. A szóvivő azt mondta, az Egyesült Államok meglegedéssel regisztrálja, hogy Izrael ebben az esetben nem a tűzszüneti megállapodás megszegését látja.

(Izraelben családokkal fogadták az amerikai kölést, mert hiszen Izrael hivatalos álláspontja az, hogy soha sem írt alá semmilyen megállapodást a terroristákkal.)

A Rákách is nyilatkozatilag ítélte el a terrorista támadást az autóbusz ellen, de ugyanakkor hangoztatta, hogy ellenzi a „kollektív büntetés” módszerét, ahogyan az kifejezésre jutott az öt arab falu ellen elrendelt kijárási tilalomban.

Kórházi jelentés szerint továbbra is igen súlyos a sebesült Dvora Arent állapota, akinek magzatát nem sikerült megmenteni. — Az asszony két műtéten esett át és eszméletnél van, de továbbra is súlyos légzési zavarokkal küzd. (Korábbi tudósításunk az utolsó oldalon.)

Többmillió seketl fizetnek a libanoni határvidék károsultjainak

A pénzügyminisztérium vagyonadóügyszálya az utóbbi napok folyamán több millió seketl kártérítést fizetett a libanoni határ közelében élő lakások és üzletek tulajdonosainak, akiket anyagi kár ért a Katjusa- és túzrségi támadások következtében.

Uriel Lin ügyvéd, az állami bevételek főfelügyelője kijelentette, hogy a pénzügyminisztérium ezúttal meggyorsította és egyszerűsítette a kifizetéssel kapcsolatos adminisztratív eljárásokat. Az állami kárbecsülők igen rövid idővel a tűzszünet után már megkezdtek a károk felbecsülését és jelentéseik alapján azonnal hozzáálltak a csekkek kiállításához.

Kiderült, hogy a kárbecsülők alapos munkát végeztek és eddig egyetlen károsult sem élt fel lebbézzel az általuk megállapított összegek ügyében.

Hozzáfűzte, hogy az egyes kártérítések kivételével, amelyet a pénzügyminisztérium folyósít a terrorista támadások következtében kárt szenvedett személyeknek, a minisztérium közvetett kártérítést is fizet a gyáraknak, kereskedőknek és szállodák, valamint éttermek tulajdonosainak. Ennek a kártérítésnek az összegét a néhány nappal ezelőtt ki-kristályozott kritériumok alapján állapítják meg. Így például, a szállodák és a vendéglátó ipari

TÁVOLLETÉREN MFENESZTETTÉK GAMBIA ELNÖKÉT

Dakar, Szenegál (UPI, Reuters). — Ellenzéki politikusok és katonatisztek a héten távollétben leváltották Gambia elnökét, Dawda Kairaba Dzsavarrát, aki az esemény idején Londonban képviselte hazáját Charles királyi herceg és Lady Diana esküvőjén.

A nyugat-afrikai Gambia 1965-ben nyerte el függetlenségét (az előtt angol gyarmat volt), és Dzsawara azóta áll az állam élén. — Helyébe most Kukli Szamba Szanjag, a „Szocialista Forradalmi Párt” elnöke került. Gambia lakosságának száma mintegy 600 ezer lélek, fővárosa a 40 ezer lakosú Bandzsul, és a fő bevételi forrást a mogyoró képezi.

ROKONOK ÉS BARÁTOK KIVÁNNAK SOK SZERENCSET

MIKI ROSENBERG-nek

(azelőtt optikai üzlet, Tel-Aviv, Dizengoff-u. szemban a Rowal-lal)

megnyitásához, amely egyedül álló abban, hogy saját importban a legnagyobb választékkal rendelkezik az országban.

OPTIC CENTER

HAIFA, CARMEL KÖZPONT, SD. HANASZI 124 (Supersol) Tel. 04-88491

KÜLÖNLEGES KISZOLGÁLÁS A MAGYAR JISUV RÉSZERE ÉS RENDKÍVÜLI FELTÉTELEK A MEGNYITÁS ALKALMÁBÓL AUGUSZTUS 15-IG

Jókívánásainkat küldjük állandó cikkíróknak,

KRAUSZ NAFTALINAK

és feleségének, BÁTJANAK, első unokájuk,

ELIJAHU

megszületése és brit milája alkalmából,

az UJ KELET

Egy csoport meghívott „minchá” imádkozik az államelnöki rezidencia kertjében Jicchák Návon fogadásán

„Egyenes volt életének útja...»

— Barzilay István temetése —

Pentek délelőtt — mint rövid hírből már jelentettük — nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a choloni temetőben Barzilay Istvánt, aki 75 éves korában elhunyt.

Joszf Lapid, a Rádióhatóság vezérigazgatója mondta az első búcsúbeszédet.

— A tanítványa voltam 30 évvel ezelőt az Uj Kelet szerkesztőségében és nagyszerű embert ismertem meg benne. Nem maradt soha vitriolba a tollát, mégis egyértelműen fejezte ki a véleményét, amely mögött megalapozott világnézet állott.

Barzilay Pista úgy bánt velem, mintha az apám lett volna. Az újságírás szakmai titkaira és emberségre nevelt. Halála súlyos csapás a család és barátai, egykori tanítványai számára. Élete értelme a cionista eszme szolgálata volt, s 50 évig dolgozott az Uj Kelet kolozsvári, később tel-avivi szerkesztőségében. Életműve fiában. Amnomban folytatódik, aki jelentős héber újságíró, a Háárec című lap főmunkatársa. Szinte jelképes eredménye Barzilay Pista életének, hogy egyetlen fia a héber újságírás területén folytatja az édesapja munkáját.

Simon Számét, az Izraeli Újságírók Szervezete elnökségének tagja ezeket mondta:

— Barzilay István szervezeteink megbecsült tagja volt évtizedeken át. Részt vett az újságírói közéletben és arról volt nevezetes, hogy mindig, mindenki rendelkezésére állt, aki a segítséget kérte. Halála fájdalmas veszteség a hazai újságíróársadalom számára...

Naschitz Frigyes izlandi főkonzul, a HOH Nordau díj-bizottságának gyászbeszédét Farkas Tibor olvasta fel:

— Kérel 60 éve ismertem meg Barzilay Istvánt, aki az erdélyi zsidó közéletben is szerepet játszott, ugyanakkor rátermett riportert és tehetséges költőt, novellistát volt; 42 éves izraeli pályafutása alatt is értékes alkotó embernek bizonyult, aki fájdalommal hiányozni fog az izraeli magyar jisiv kultúreléből.

A sijnál Rappaport Ottó, az Uj Kelet szerkesztője a munkatársak és az olvasók nevében búcsúzott Barzilay Istvántól. Kiemelte, hogy egyenes volt az életének útja, amelyről soha nem tért le. Az Uj Kelet hűséges, önfeláldozó munkatársaként a zsidó nemzeti újjászületés eszméjének volt a harcosa és egész élete az eszme megvalósításának jegyében telt el.

A zsidó hagyomány szerint azt, akit pénteken temetnek, az esti istentisztelettel, az égi kórus „Jechá dodi” énekével fogadják...

Barzilay ott, vagy egy égi kávéház asztalánál találkozik majd a régi harcostársakkal, Marton Ernővel, Jámbor Ferencel, Diamant Elemérrel, Márton Lajkóval és a többiekkel, s ki tudja, talán újra megalakítják az Uj Kelet sel máálát... bátor ellenzéki lapot, amelyre Odafent is annyira szükség van. Barzilay István minden bizonnyal földöntúli életében is szószólója lesz annak a törzsnek, a magyar-zsidóságnak, amelyet olyan sok lelkesedéssel és rátermettséggel szolgált egész életében — mondotta.

A friss sijnál Barzilay Amnon, a Háárec című héber lap főmunkatársa mondott káddist, majd a jelenlevők a hagyományának megfelelő emlékrögöket helyeztek Barzilay István sírjára, jelezve, hogy méltó módon megőrzik emlékét.

(b. p.)

KÖZÉLETI HIREK

A magyar zsidóság albuma

A magyar zsidóság albumának szerkesztősége (Szerkesztő dr. Feuerstein Emil; az izraeli szerkesztőbizottság: Dávid Giládi, dr. Herskovits Fábán és Schön Dezső), azzal a kéréssel fordul mind azokhoz, akiknek bitokában vannak fontos személyiségek fényképei, vagy velük kapcsolatos dokumentumok, szíveskedjenek azokat rövid időre kölcsönözni. A szerkesztőség kötelességet vállal a fényképek határidőn belüli visszaszármaztatására.

A magyar zsidóság albuma („Album of the Hungarian Jewry”) angol nyelven készül a Magyar Zsidók Világszövetsége kezdeményezésére és magában foglalja körülbelül egyezer magyar-zsidó életrajzát és teljesítményét a világ minden részén, több, mint ötszáz képpel. Jan Reisinger, a magyar származású izraeli festőművész vállalta az Album grafikai, művészeti kivitelezését. A szerkesztőség címe: Kertész Pál, POB. 29196. Tel Aviv.

Lala

Schwarz Lajosnak hívták, de mindenki Lalának szólította. Kedves, közlékeny ember volt és egy életen keresztül aktív. Tagja volt az aradi neológ hitközség választmányának, de elsősorban és mindenképpen előtti cionista volt. Egyik legaktívabb vezetője a helyi szocialista-cionista mozgalomnak, az Ichudnak.

Csak sokéves várakozás után alijázott, amikor már beteg volt és nem végezhetett közéleti munkát. Egyik nagy fájdalma volt — ezt mindenkinek el is panasolta —, hogy több egykori barátja kétségbeesetten cionista hűségét csak azért, mert nem tartóztatták le, amikor mások börtönbe kerültek. Utolsó napjait nem tért napirendre az őt ért nyílt és burkolt vádakat felől. Fájdalommal a lelkében költözött az Örök Békesség birodalmába. Legyen emléke áldott.

(Rössel)

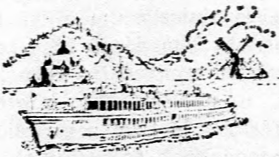
Dróry Dávid, lapunk belső munkatársa szabadságra utazott Kanadába és az Egyesült Államokba. Ottléte alatt találkozni fog a magyar-zsidó közélet vezetőivel a Bét Hátfucot égisze alatt megrendezésre kerülő magyar-zsidó emlékkonferencián.

A párizsi Irodalmi Újság új számában megjelent Tabák László, lapunk belső munkatársának kritikái írása Ladányi László „A lángoló özvegny” című kötetéről.

EUROPABA UTAZIK?

Ha már eljutott Európába, ne mulassza el a csodálatos élményt. A RAJNAI HAJÓUTAT és a szép körutakat Svájcban, Franciaországban, Németországban és Hollandiában, vagy ugyanezt fordított irányban.

A két-öt napos hajóút légkondícionált luxushajón, — úszómedencével, nyenecekkel és kényelmes ágyakkal. A színes tájékoztató füzet a főigényeknél kapható:

Rhine Line
EPRÁJIM,
nemzetközi ügynökségek,
Tel-Aviv, Jean Jaurés 4.
Telefon: 240934, 235270

EGYMAS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

Nagy részvét mellett temették el a héten a Sárvárról elszármazott Mose Cvi Koffert (Kupfel), aki váratlanul elhunyt. Ötven évén át élt Tel Avivban. Sírjánál Jicchák fivére mondott kádist.

Jókívánásokkal halmozták el a héten a budapesti származású Goldstein Chedvát (Gömbit) és fivérjét (Cvi, a fiúk, Gideon és Olivia Kalifa esküvő szertartásán. A szőp családi ünnepeken jelen volt a nagypapa, Heinrich Goldstein, a manheimi zsidó hitközség elnöke is.

Nagy részvét mellett temették el Hezlián Lévi Ilonát. Sírjánál fia, Miklós mondott kádist. Gyászbeszédet dr. Valentin László mondott. Az elhunytban Weisz Malvin a testvérét gyászolja.

Nagy részvét mellett tartották meg Bné Brákbán, a Zichron Meir-i temetőben Rubinstein Sándor (Dávid), a Nagyvárdról elszármazottak Egyesülete néhai főtitkára, a Nagyvárdi Emlékkönyv szerkesztő bizottsági tagja sírköveátadását. Rubinstein Kálmán rabbi, az elhunyt Londonban élő fivére, és Groszman Ödön, a nagyvárdi szervezet elnöke, Szmolák János és Klein Sálom bné bráki rabbi mondott gyászbeszédet.

A násznép jókívánásokkal vette körül a fiatal párt és az örömszüloket Jiccháki Menáchem (Izsák Pali) és Fux Ahuva esküvőjén. A vőlegény Izsák Gyula és Lili (Nagyvárad — Petách Tikva) fia. A vőlegény építész és várostervező mérnök.

Sok gratulációt kapott a héten Kasztor Vera és Miksa, abból az alkalomból, hogy Tova lányuk, aki pszichológus, elnyerte egyetemi diplomáját.

Kettős családi ünnepe volt Cholomban Roth Magdának és Menáchemnek. A fiuk, Smuel doktori címet szerzett fizikából a Bár Ilán egyetemen, lányuknak, dr. Pnina Grün orvosnőnek és férjének megszületett a harmadik kislánya, Réut. A rokonok és a baráti kör tagjai jókívánásokkal halmozták el a családot.

A WIZO kfár áttáti szervezetének vezetősége és tagjai mély együttérzéssel vették körül a gyászoló családot elnöknőjük, Hoffmann Juci halála feletti gyászukban. A megboldogult izigvéri közéleti asszony volt, aki tevékenységével nagy érdemeket szerzett. A helyi WIZO vezetősége elhatározta, hogy méltó módon örökíti meg néha elnöknője emlékét.

Nagy részvéttel tartották meg Nir Eejon szövetkezeti faluban Hirsch Böske első éves ázkárját. A liturgiái funkciók teljesítése után Hecht Avrahám, az elhunyt unokája mondott emlékbeszédet, a káddist Hirsch Josef, az elhunyt férje mondotta.

A baráti kör tagjai nagy részvéttel vették körül Tel Avivban a Budapestről elszármazott Deutsch Oszkár — az édesanyja elvesztése feletti gyászában. A megboldogult 81 éves volt. Givat Oz kibuc temetőjében temették — férje mellé. Oszkár fia és a lányai gyászolják.

A haifai sikeres Szemes Béla-estől írott beszámoló készítéséért közöljük, hogy az előadás díszleteit Ajjali Ráchel festőművész készítette.

Sok jókívánást kapott a héten Krausz Náftáli, a Mááriv belső munkatársa, lapunk állandó cikkírója és felesége. Bájja az első unokájuk, Eljáhu — Hár-fenesz Jicchák és Miri kisfia — megszületése és brit milá szertartása alkalmából. Gratulációkkal halmozták el a dédszüloket, Krausz Jicchákot és Dvorát. Illetve Jecheukiél és Szará Hár-feneszt is.

„A Biblia turistája” címmel jelent meg Budapesten Bródy László, a neves magyar-zsidó költő új kötete, amelynek ismertetésére visszatérünk.

Kelen Pál zongoraművész a héten családi látogatásra Magyarországra utazott.

POSTAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMEPE!

1981 július 1-től 1 havi előfizetés az UJ KELETRE

97 50 székelt értékűbiletadóval

az esedékes összeget ezen az áron fizessék be a hónap elején. A kiadóhivatal

Szeretett édesanyánk, testvérünk és szábtí

Rosenthal Rivka (Rezsi) 771

Budapest — Jeruzsálem
SIRKÖAVATASAT

1981 augusztus 2-ikán, vasárnap délután 4 órakor tartjuk a givat-saui temetőben. — Találkozás 3.30 órakor: Givat-Mordecháj, Rechov Áviád 3 szám előtt.

A CSALÁD

Nős férfiak hétvégi „félrelépéseinek” történetei...

Vasárnapi szerelmek

<p>A rendezők legnagyobbjának filmje</p> <p>GENE WILDER</p> <p>DINO RISSI</p> <p>EDWARD MOLINARO</p> <p>BRYAN FORBES</p>	<p>IUGO TULLIACCI</p> <p>ROGER MOORE</p> <p>LINO VENTURA</p> <p>GENE WILDER</p> <p>LYNN REDGRAVE</p>
--	--

Országos bemutatás
2. hét
„PEER”,
Tel-Aviv,
4.30 — 7.15
— 9.30

F. Steiner

NŐI RUHAGYAR
AUGUSZTUS HAVI AKCIÓ

RUHAVALASZTEK
COTTON ÉS MUANYAG

190-székelt

Továbbá ruhák, blúzok, szoknyák és kétrészesek SEZONVÉGI ÁRAKON.

Eladási raktár privátoknak: T. A. Levanda u. 30., III. em. (lift van), autóbussz 16. Nőtva egyfolytában 8-16.30-ig.

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA
A harag egységfrontja
Ottawában

Irtá: ARAD GIDEON

Nincs okunk panaszra, hogy a világ hatalmai elhanyagolják Izraelt. A szabad világ hét gazdaságilag vezető államának csúcserközletében, a kanadai Ottawa főváros melletti Montebelle kastélyban eredetileg a világ súlyos gazdasági problémáinak rendezéséről és világstratégiai kérdésekről kívántak tárgyalni, de az izraeli hadügyminiszterelnök beiruti akciója hirtelen a napirend élére lendítette a közelkeleti problémát.

Rengőteget irt a világsajtó arról, hogy ilyen nézeteltérések egyébként találkoznak Ottawában a szabad világ vezetői. Hirtelen egységfront alakult ki Montebelleban: különböző mértékben és különböző formákban, de egységesen dühöngtek, haragudtak Izraélre a beiruti bombatámadás miatt, amelyet oly „kitünően” idéztek a csúcstalálkozó megnyitására.

Ez nem került kifejezésre a közös hivatalos nyilatkozatokban, amelyek csak a közelkeleti elcsúszás sürgős szükségét emlegetik, de elegendő mennyiségű levelet írt Ronald Reagan elnök ottawai keltezésű bejelentésében, hogy felfüggeszti a már eladott és kifizetett F-16 harcizetnek szállítását Izraelnek. Ilyen amerikai lépésre mindeddig nem volt példa.

A Közel-Keletről szóló vita azt ajtók mögött folyt le és kevés részlet szivárgott ki róla, de nem titok, hogy Schmidt kancellár, akit Begin nyilvánosan (és részben jogtalanul) sértgetett, ezúttal is kifejezést adott az izraeli miniszterelnökkel szembeni ellenszenvének. Mérsékeltabb volt Francois Mitterrand francia elnök, aki pedig a bagdadi atomkórház lebombázása miatt neheztelt. Amint külügyminisztere, Claude Cheysson elárulta, már a bombatámadás előtt tudatták Izraéllel, hogy az új francia kormány fokozott ellenőrzés alá helyezi az Iráknak szállított atomkórházokat. — tehát véleménye szerint a bombatámadás teljesen felesleges volt. Mitterrand, akinek türelmét erős próbára tette Izrael magatartása, mégis megértéssel nyilatkozott, de Szuzuki japán miniszterelnök nyomatékosan kiemelte, hogy Japán energiaellátása teljesen a közelkeleti arab államoktól függ és Tokió elitét minden olyan lépést, amely egy újabb petroléum-embargókat akárcsak távoli rémképet idézheti fel.

DOLLÁR-SIRALMAK

Mindamellet a gazdasági problémák is megválaszolására kerültek előtérbe, hogy a lényegesen eltérő nézeteket sikerült közös nyilatkozattal áthidalni, amely az infláció leküzdésének ígéretét helyezi a közös célkitűzések élére. A részletekről diszkréten hallgat a nyilatkozat és egyáltalán nem világos, hogyan hozzák közös nevezőre például Anglia küzdelmét az óriási méretű munkanélküliség és a gazdasági pangás ellen. Nyugat-Németország azon „súlyos problémájának” kezelésével, hogy az infláció már megközelíti az évi (évi!) 4%-os inflációt.

A „hét nagy” szokásos csúcserközletének két „vátik” résztvevője a német Schmidt kancellár és Margaret Thatcher angol miniszterelnök, valamint az elnöki részvevő Spadolini olasz miniszterelnök sírmaait, hogy az Egyesült Államok rendkívül magas kamattal (maximálisan 20,5 százalék) elcsalogatja a tőkét

Európából és súlyosbítja Nyugat-Európa helyzetét, nagyon kevés benyomást tett Reagan elnök és tanácsadóira. Ők ugyan szintén első ízben vésnek részt a csúcserközletben, de nagyon jól tudják, hogy az elkövetkező csúcstalálkozón az európaiak az akkor rendkívül alacsony dollárárfolyamra panaszkodtak, amely előnyt jelent az amerikai kivitel számára és felhajtja a kőolaj-árakat. Most pedig az a panaszuk, hogy Ronald Reagan hivatalbalépése óta 50 százalékkal emelkedett a dollár árfolyama az európai és a japán valuta-piacon. Ottawában mosolyogva említették Schmidt kancellár panaszát, hogy „Jézus napjai óta nem létezett ilyen magas kamatláb, mint most Amerikában”.

A nézeteltérések ellenére ezúttal is alapvető megértés jött létre aziránt, hogy csakis a nyugati gazdasági hatalmak további szoros együttműködése és az alapvető problémák megoldásának közös erőfeszítése hátráthatja el olyan gazdasági katasztrófa megismétlődését, amely 1929-ben rendítette meg a világot és amely végül a második világháború ki-robbanásához vezetett. Az akkori féktelen önző versengés helyett, ma mégis igyekeznek áthidaló megoldásokat találni oly módon, hogy a gazdag államok tekintettel vannak gazdaságilag gyengébb vetélytársaikra. Így például Japán, amely az autógyártás, optika, elektronika és oragyártás terén a világ vezető export-államai közé ugrott fel, önkéntesen korlátozza kivitelének egy részét, hogy meg ne rendítse Nyugat-Európa nemzetgazdaságát. Másrészt az európaiak is elismerik, hogy az amerikai nemzetgazdaság rendkívüli fellendülése a Reagan kormányzat alatt, kedvező kihatással van az egész szabad világ gazdasági, tehát stratégiai szilárdságára is.

Schmidt és Mitterrand némi mérsékletet ajánlott ugyan Reagannek a Szovjetunióval szembeni magatartás terén és a fegyverkorlátozási tárgyalások mielőbbi folytatását javasolja, de ugyanakkor azt is elismerik, hogy a Carter-kormányzat gyengesége stratégiai túlkapaszkodásra biztatta Moszkvát. Elhangzottak ugyan céltások a Carter-féle gabona-embargo kudarcára, de Reagan elnök éppen a csúcserközlet előtt szüntette meg ezt az embargót, azzal az indoklással, hogy inkább legyen a Szovjetunió amerikai gabonára, mint atomfegyverre utalva.

A nemzetközi gazdasági kapcsolatok amúgy is átszéltek úgynevezett vasfüggőnyt. Ennek legjobb bizonyítéka a teljes temető épülő, hatalmas csővezeték, amelyen keresztül két év múlva a Szovjetunió az energia-szükséglet 25 százalékának megfelelő földgázt fog szállítani Németországba és Nyugat-Európa további államaiba. Ha tehát az oroszok (és a lengyelek) amerikai búzából készült kenyert esznek majd, úgy a németek és franciák viszont orosz földgázzal fűthetik pékségeiket. Ez az a központi tény, amely az ellentétek áthidalását segítette Montebelleban.

Most azt kell remélni, hogy a gazdasági együttműködés frontja megszilárdul — de az Izraellel szembeni harag múlt jelenség lesz. Csak annyi szükséges ehhez, hogy Izrael kormánya a jövőben szintén figyelembe vegye a nemzetközi kapcsolatokat.

Rappaport Ottó:

N A P L Ó

SZERDA DELELŐTT szinte egyfolytában szölt a telefon a szerkesztőségben: felajzott olvasók lélekszakadva érdeklődtek, hogy közvetíti-e az izraeli televízió a század esküvőjét és mikor. Bevallom, sehogysé tudtam felfogni, mi lehet az oka e példátlan izgalomnak, e feszült várakozásnak.

No de miért csodálkoznánk az izraeli polgáron, amikor már hetek, sőt hónapok óta az egész világ lélegzet-visszafojtva várja, hogy Károly György Philip Arthur Wales hercege, Chester és Carrick örgrófja, Cornwall és Rothesay hercege, Renfrew bárója, Isles lordja stb. stb. örök hűséget esküdjék a londoni Szent Pál székesegyházban a 20 éves Lady Diana Spencernek. A világsajtó a legapróbb részletkéig letárgyalta az ügy minden vetületét. Hogy Lady Diana lakkozza-e a körmeit, festi-e a szemöldökét és ami a legfontosabb, szűz-e még. A New York Times megállapította, az angol királyi ház a huszadik század folyamán soha nem volt olyan népszerű, mint ma. Megírták, hogy mibe kerültek a ruhák, a nászajándékok, egy hely az erkélyen, amely előtt elvonult az esküvői menet: hány nőnek udvarolt Károly herceg és hogy miért nem vette el őket feleségül. Tizenkét év kellett a világnak várnia arra, amíg a herceg végre megtalálta a hozzá illő nőt. Mert nem könnyű ám egy ilyen férfinak megfelelő sidechot találni. Hiszen egy tucat exkluzív lovagrend tagja ő, a légierő főhadnagya, fregatt-kapitány, számos irodaház tulajdonosa, egy várkastély ura, a Dartmoor-i börtön gazdája, tud repülni, lovagolni, sielni, ejtőernyővel ugrani, nagyszerű búvár és előre láthatólag soha nem válik munkanélkülivé. Így hát érthető, hogy a királyi udvar — amint hírlik — szépen, illedelmesen felkérte a maei börtönben haldokló szabadságharcosokat: kövessenek el mindent, szedjék össze utolsó megmaradt erejüket és ne haljanak meg az esküvő napján, nehogy, Isten ments, megzavarják az angol birodalom örömet. Igazán nem tehetik meg az angol királyi udvarral, hogy valamelyik éhségstrájkoló ir éppen akkor lehelje ki lelkét, amikor az antik hintók — istenáldotta nép üdvriválgása közepette — kigördülnek a Buckingham palota kapuján. Hiszen Lady Diana hosszú hetekig próbált a palota báltermében minden tartást, minden mozdulatot, minden gesztust, ahogy a hosszulepes menyasszonyi ruhában végigvonul a Szent Pál székesegyház oltáráig. Miért fényesítették heteken át a gardatisztek egyenruháinak rézgombjait; miért kefélték éjjel-nappal a lovak sörényét és farát; miért költöttek huszer dollárt selyemre az államtitokkért őrzött menyasszonyi ruha-modelhez; miért építették annyira fáradtsággal és odaadással a 180 centiméter magas tortát. Az éhségstrájkoló szabadságharcosoknak is meg kell érteniük, hogy az angol nép kezdte már elveszteni a türelmét, amikor a Times, a nemzet tartóoszlopa, azt írta a herceg 30. születésnapján, „ez a legmegfelelőbb kor ahhoz, hogy megnősüljön.” Az angol nép még mindig nem szabadult fel nyugtalanító emlékek lidércnyomása alól, még nem felejtette el, hogy a windsori herceg, VIII. Edward, a VII. Edward legidősebb fia a párizsi Anglais kávéházban behozta magának a szép Cora Pearl, — hatalmas ezüsttálca szervizoták — meztelenül.

KAROLY HERCEG mindent elkövetett, hogy megszabadítsa az angol népet ebbeli szorongásaitól, félelemérzetétől. Nem, ő nem fog meglepetést, bosszúságot okozni alattvalóinak. Nem fog egy újabb Lady Simpson elvenni, ő mindent elkövetett, tisztességesen udvarolt például Lady Fiona Watsonnak. De ő nem tehetett róla, hogy egy újságíró leleplezte: a szép hölgy finom, átlátszó fehérneműben jelent meg a Penthouse szex-magazin oldalain. Marie Astrid luxemburgi hercegnő katolikus mivolta miatt nem nyerte meg az anglikán államegyház tetszését. Davina Sheffieldről kiderült, hogy már együtt élt egy férfivel. Jane Ward, a windsori polo-klub titkárnöje kiszivárogtatta a sajtónak, hogy a herceg megcsókolta — és elvesztette állását.

ILYEN ZAKLATOTT ELŐZMÉNYEK UTÁN az angol királyi udvar joggal elvárta az ir szabadságharcosoktól, hogy éhségstrájk ide, éhségstrájk oda, 1981 július 29-én egyik se haljon meg. Ezen a napon a világ szeme a londoni szin felé fordul, hatszázötven millió ember — több, mint amennyi a Holdra-szállást nézte, — figyeli lélegzet-visszafojtva, amint a 120 évvel ezelőtti Alsó Sztrégován Madách Imre által alkotott tragédia II. színe megelevenedik egy kései Ádám és Éva mennyegzőjén. A Buckingham palota erkélyén állva, látva az örömmámorban üzó milliós tömeg szin pompás forgatagát Charles herceg is nyugodtan mondhatja, Ádám tud korai, mámoros szavait:

Ez az, ez az, miért mindig epedtem
 Az élet áll most teljesen előttem,
 Mi szép, mi buzdító versenydala.

A szpektakulum valóban szemkápráztató, lelegzet-elállító; a rend, a pompa, a naftalinból előszedett ruhák, a régi hintók, a parádés lovak, minden tagadhatatlanul lenyűgöző látvány. Valóban a század esküvője. De lássuk be most, hogy már vége a tűzijátéknak és a fiatal házaspár a királyi vonattal elrobogott nászútra, lássuk be: egyben a század legfelszemből, legképmutatóbb és legcinikusabb esküvője is. A Tower bástyáján állva, a tarka sokaság hullámszását, zajongását látva, Lucifer méltán mondhatja ismét:

Szép a magasból, mint a templomének,
 Bármely rekedt hang, jajszó és sóhaj
 Dallama olvad össze, mig fölér, —
 Így hallja azt az Isten is, azért
 Hiszi, hogy jól csinálta e világot.
 De odalent másképpen hallanók
 Hol közbeszó a szív verése is.

BIZONY, BIZONY, KÖZBESZÓL. „Odalent” hárommillió munkanélküli kér kenyeret. London, Liverpool szegény negyedeinek éhezői, nyomorgói, gyujtogatnak, fosztogatnak. A maei börtönben haldokolnak az ir szabadságharcosok, akiket Thatcher asszony nem akar hadifoglyoknak elismerni, de minket dorgál, megbélyegez, amiért nem akarjuk a gyermekgyilkos terroristákat elismerni. Egy amerikai lap szerint Margaret Thatcher azt mondta Pierre Trudeau kanadai miniszterelnöknek, sohasem fogja megbocsátani Beginnek, hogy annak idején parancsot adott a két angol altiszt felakasztására. Ha emlékezetem nem csal, az Ecel földalatti mozgalma azért akasztotta fel a két derék brit őrmestert, mert előzetesen az angol mandatárius hatalom hét zsidó harcost akasztott fel. Az újság szerint könnyek csorogtak végig Thatcher arcán, amikor azt mondta, ezt soha nem fogom megbocsátani, elfelejteni. De mi sem felejtjük el a brit birodalom égbekiáltó bűneit a zsidó nép ellen. Hitler már 1932-ben nyíltan, az egész világ szemeláttára megmondta, hogy a zsidókat ellenségnek tekintí és ki fogja őket irtani. Volt bőven idő valamit tenni, védekezni, menekülni, menteni a menthetőt. De Anglia mindig a demokrácia, a humanizmus, a haladás pezében tetszelgett, de hadihajókkal vonult fel a haláltáborok megmaradottai ellen, akik az egyetlen talpalatnyi hely felé igyekeztek, amely otthont nyújthatott nekük. Auschwitz menekültjeit újra szögcsdrótok mögé záratta Ciprus szigetén.

Boesása meg a megható olvasó egyoldalúságomat, de engem egyszerűen nem érdekel ez az egész cécó, semmi közöm hozzá. Nem hat meg egyáltalán, hogy egy jeruzsálemi zsidó ktubát rajzolt — festett — az ifjú házaspárnak. Bevallom, a szertartás alatt mind attól részkettem, nehogy a papok sorában megjelenjen Sir Emanuel Jakobovits, amint a hét áldást mondja. Milliók halnak éhen naponta. El Szalvadorban ezrével mészárolják az embereket. A Közelkeleten bármelyik pillanatban eldobhatja valaki a világháboru lángcsóvját. Lengyelországtól Argentínáig félelem és rettegés, bizonytalanság és iszonyat tölti be az emberiséget. De a gyarmatok nélkül maradt angol birodalom vigad és ünnepel, ahogy a román közmondás mondja: Eg az ország és a nagymama fészülködik. Amíg a londoni szin néztem, mind Lucifer szavai jártak az eszemben: Az emberarcra egy majomvonás;
 A nagyszerű után egy sárdobás;
 Ficamlott érzés, tisztos szőr-ruha;
 Kéjhölgytől a szemérem szózata;
 Tömjezése hitványnak, kicsinynek
 Feledtetik, hogy országom vezetett.

NEM A SZÁZAD ESKÜVŐJE EZ, hanem az ember tragédiájának tizenegyedik képe, a londoni szin, égő kunyhók uri murija, süllyedő világ bomlott dárídója, haláltánc, ahogy Madách látomásában 120 évvel ezelőtti jelent meg: az egész vásár a szin közepén tátongó sirt táncolja körül, mig sorra mind beléje ugornak, részint némán, amint egymásután szólottak.

Az esküvő másnapján, „a mómornak lehagolt hajnalán” az angolok együtt mondhatják a bábjátékosokkal:
 En a komédiát lejátszottam,
 Mulattattam de nem mulattam.

Utóirat: azt viszont csodáltam, hogy az esketési szertartás alatt senki se cigarettázott, senki sem evett és a Canterbury-i érseknek egyszer sem kellett figyelmeztetnie a nagyérdemű násznapot, hogy legalább addig maradjon csendben, amíg a vőlegény összetöri a poharat...

HUSZONKÉT ÓRA HARMINC HÉT PERC. Az Ichilov kórház bejárata. Egy mentőkocsi, egy taxi, újabb mentőkocsi. Várni kell, 6-ráig, sétálni fel alá, mint egy órszem, akit elfelejtettek leváltani. A fényesen kivilágított, csupa líveg fogadóterem előtt virágos kert, gondosan ápoló gyep csillog. Az üvegtérrel mögött a végtelemben vesző folyosók labirintusa ugri furódik bele a háttérbe sötét, hatalmas, sokemeletes épületbe, mint egy alpesi alagút a felhőkig érő hegy gyomrába. Valószínűségi számításokkal lehetne kalkulálni, hogy milyen sorrendben és milyen ismétlődéssel kell érkeznie mentőautóknak, taxinak, magánautóknak, esetleg gyalogosnak. Ehhez azonban adatok kellenek és valószínűségi számításból ki kell menni a többször beszakadtam. Várni kell.

A rokont, akit behoztam, egy kedélyes ápoló betöltte a rendelőbe, ahol a függönyvel elválasztott rekeszekben hosszú, érzékeny orvosujjak és bonyolult elektronikus műszerek csapjai tapadnak a beteg szívére, ereire, koponyájára, hogy felfogják a szervezet néma vesztését, se gelytkérő utbagazatát. Várni kell, mondták. Mégpedig kint.

HUSZONHAROM ÓRA TIZ PERC. Dina az adminisztrációs problémákat intézi. Bejegyzik az adatokat, úrlapokat tölt ki, számol. Fiatal, mosolygós és csinos. Nyári ruhája szabadon hagyja kerek vállait, hosszú szőke haja fürtökben hull meztelen hátra. Az állá alá szorított telefonkagylóba beszél, közben ír és kérdéseket tesz fel az ujonnan behozott beteg hozzátartozóinak. Megnyugtató mosolya őszintének hat s ezért aranyat ér az ijedt emberek számára.

A rendelő ajtaja előtt, a folyosón várakozók ritkán mozognak. A padokkal szemben falon két ventilátor mozgatja lassan jobbra-balra a fejét, mintha szűn telenül „nem”-et intene. Néha fel áll egy-egy várakozó, megpattintja a rendelő csapóajtóját s beles a keskeny nyíláson. Az információ-szerzésnek ez a módja rendkívül hatástalan. Megmondták, hogy várni kell. Türelemmel. És kint.

A leskelődő nő óvatosan vizsgálja az ajtót és kijön a szobába. — Lesz szíves megmondani, hány óra? — Kérdi körülményes udvariassággal. Hatvan felé jár, fekete-fehér pettyes ruhát visel és nagyon fáradtnak látszik.

— Két perc múlva öjfél. Köszöni, indul. Aztán váratlanul visszafordul. — A férjem, tet szik tudni...
— A férje?
— Bocsánat — mondja — és visszamegy a folyosóra, a padra.

HUSZONNEGY ÓRA. Vékony szelet Hold lóg a szürkés-fekete égen, inkább a diszlet teljességéért, hiszen világításra alkalmatlan. A valószínűségi számításokkal nem mennék semmire: Most éppen magánautó következne, de helyette két mentőkocsi érkezik. Egy betört orru, díjbirkózóra emlékeztető sofőr ugrik ki és már húzza is le az autóról a hordágyat, amely önműködően kocsivá változik. Nagyon öreg nő fekszik rajta, kinyújtózva, mereven, mint egy ravatalon, a mellén nyugvó jobbkezeiben szorongatja a Kupát Cholim tagsági könyvét. Ráncos arca semmiféle érzelmet nem árul el. Minden szem feléje irányul, minde mozdulat félbemarad. Pillanatokig tart, amíg felismerem a nyomott hangulatot sugalló, láthatatlan tényezőt: a mentőautóból nem száll ki senki! Nem akadt kísérő. Egy hosszú és

TABÁK LÁSZLÓ:

ÉJJELI ÜGYELET

bizonyára hányatott élet után az emberi lény magányosan, elhagyottan gördül a halál felé. Most, vagy a következő alkalommal. Ez már csak idő kérdése. Viszonylagosan rövid idő kérdése. Az óra mutatói csak a számlapra rajzolt vonalak közötti távolságot jelzik. Az időt nem lehet gépi szerkezettel mérni, mert a helyzettől függően tágul, vagy zsugorodik. Egy perc lehet jelentőséggel teletöltött villanás, vagy végtelenné tűnő értelmetlenség. A néni mozdulatlanul gördül az ismeretlen felé, egyedül, mintha légüres térben haladna. A mentőautó sokat látott sofőre nem számít emberi jelenlétnek, ő csak motorikus esz köz a sors szolgálatában.

És ekkor váratlan dolog történik: Amikor a kocsi a rendelőszoba ajtajához ér, a hórihorgas sofőr lehajol, balkezevel megfogja a néni homlokát és valami gyermeknyugtató szöveget mormol. Aztán egy határozott mozdulattal betaszítja a kocsi a csapóajtón.

FEL EGY. A város lassan elcsendesedik. A szemből jövő tömbház ablakaiban egymás után hunylik ki a fények. Már csak egyetlen világos négyszög látszik. Valaki olvas, vagy gondolkodik, vagy nyugtalan álmu cse-csemőt őriz. Vagy valaki miatt nem tud aludni, és valahol a városban, az országban, a világban

egy másik világos ablak mögött másvalaki forgolódik álmatlanul ómiatta. Mielőtt újabb neveléses spekulációba bocsátkoznék, szólítanak. Igen, az általam behozott teget azonnal operálják. Azaz, mielőtt ürül egy műtőasztal. Igen, eltart néhány órát. Nem, nem veszélyes.

Valahol, a főépületbe alpesi alagútként belefuródó folyosók egyikén zajtalanul gördítik a műtő felé. Várni kell. A pettyesruhás nő ismét kicsoszog a folyosóról: — Bocsánat, nincs véletlenül egy telefonérméje? Szótlanul nyujtom át. Bizonytalan mozdulattal nyul utána, mintha azt remélné volna, hogy nem teljesítem a kérését. — A férjem, tudja...

A mondat ismét félbemarad. Elvonsszolja magát a telefonkészülékig, bedobja a tantuszt, a fülehez illeszti a hallgatót és mutatóját a tárcsába dugja. De nem hívja a számot. Olyan, mint egy fénykép: mozdulatlan, időtlen. Az óra ketyegése nem jelzi a viszonylagos idő múlását. Az óra ketyegése csak a gépezet kifogástalan működéséről ad hírt.

Később, valamikor, lehanyatlak a tárcsaszátra emelt kéz, a hallgatót óvatosan, mintha törékeny üvegből volna, visszahelyezi a villára és visszaül a padra, szembe a nemet intő ventilátorral. Mert idejében felismerte a ki

sérlet hiabavalóságát. Végülis kinek telefonált volna? Kit költöhet fel éjjel egy óra után, csak azért, hogy elmondhassa: fél. Embertlenül, állati módra, ösztönösen fél.

Ilyenkor bánom, hogy évekket ezelőtt fogadásból, virtusból lemondtam a cigarettázásról. Ezért most rágyújtás helyett gondolkodni kell. Gondolkozni pedig ebben a pillanatban csak azon lehet, hogy én az ő helyében kit hívhatnék fel éjjeli egy órakor, ha már nem tudnám elnyomni a lelkeben dudvaként tereblyesedő pánikot. Kit riaszthatnék fel álmából anélkül, hogy megkockáztatnám a bosszus, vagy a legjobb esetben közönyös reagálást. Hány igazi telefonszámot tudok, olyat, amely emberrel köt össze?

KÉT ÓRA TIZ. A taxi sivitva, szinte két kereken veszi a kanyart és megtorpan a bejárat előtt. Három ajtó egyszerre csapódik ki és zilált külsejű fiatal emberek óvatosan huznak le a hátsó ülésről egy ájult, erősen vérző embert. Eltűnnek vele a rendelőben, majd egyikük visszaszalad kifizetni a taxit. Heves szóváltás hallatszik s a fiatalember sietve leveti fehér ingét és buzgón törülgeti a véres ülést. A sofőr végül melegelegeli s káromkodva rálép a gázpédálra. Ekkor fut be a következő taxi. Négy lány száll ki belőle. A ren

dőlőből időközben kikergetett ifjak felé sietnek és elhalmozzák őket izgatott kérdésekkel. Foglalkozásukhoz sem fér kétség: a világ egyik legrégebbi, válságtól sohasem fenyegetett szakmáját űzik. Most azonban nincsenek valami jó állapotban. Szemöldökfestékük végigcsurgott az arcukon, a ruzst izgalomukban leharapdálták. — Nem három, hanem négy kézzel kaptam — mondja a fiú, aki utolsóként jött ki a rendelőből. — Még nem tudják, mi lesz vele — füzi hozzá és valamennyien letelepednek a földre, kint a bejárat előtt, a legsötétebb sarokban. — Várni kell.

Dina a nyilvántartóban várja az ujonnan érkezett sebesült hozzátartozóit, de senki sem mozdul. A lány időközben konyha kőtötte haját és újabb kávét tesz fel. Mandula-szemcsein meglátszik, hogy mélyen bennejárunk az éjszakában.

— Miért kellett, hogy leszurja — kiált fel idegesen az egyik lány. — Még hozzá négyeszer vágta bele a kést.

Az egyik legény lassan, szinte részletekben emelkedik fel. Szép, kispórtolt, rugalmas férfi. Úgy hat, mint egy ugrásra készülő párdus. A hangja pedig olyan, mint ezer éles karom:

— Te láttál valakit késelni? — Kérdi alig hallhatóan.

A lány ösztönösen a szájához kapja a tenyerét. Felállna, de akkor az arca közvetlenül a fiú arca mellé kerülne, mert a faltól nem tud hátrálni. Inkább ülve marad.

— Én — mondja csodálkozást színélve — én nem láttam senkit.

— Azért mondom, mert tudod, hogy miattad szúrták le — folytatja a fiú, mintha nem is hallotta volna a lány tiltakozását. — Azt mondta, átállsz hozzájuk dolgozni, belépsz a kopaszhoz. Biztos elcsavarta a fejedet.

Mielőtt a lány válaszolhatott volna, egy hatalmas Oldsmobil robotott be, és a vezetője gondolkodás nélkül hajtott a mentőkocsiknak fenntartott parkolóhelyre. Az egyenruhás örökiáltani akart, de amikor megismerte a kocsiból kilépő három embert, visszault a székére és úgy tett, mintha aludna. A három férfi gyors léptekkel a csoport felé tartott, és a fiatalok azonnal felálltak. Olyan mély lett a csend, mintha viaszbábuvá váltak volna.

A három új jövevény valóban úgy nézte őket, mint valami műzeumi tárgyakat. Az idősebbik, egy alacsony, köpcös, kopasz férfi szólalt meg elsőnek, s csak később tűnt fel nekem, hogy a másik kettő egyszer sem nyitotta ki a száját.

— Szóval ti vagytok — mondta és szünetet tartott, mint aki mindegyikük nevét gondosan belevési az emlékezetébe.

— Mi hoztuk be — szólalt meg

egy rövid, kínos szünet után az előbbi fiatalember. — Rád várunk. Azért maradtunk itt mindnyájan, hogy te is tudd: mi nem bántottuk. Nem akarunk más bűncéért vezekelni. Tudjuk, hogy a te embered.

— Értem — mondta a kopasz és mindkét kezével vadul megmarkolta a fiú nadrágszját. — És ki bántotta?

— Azt neked kell kideríteni — felelte rezzenés nélkül a fiú. — Aki köp, azt elintézik. Nálunk is így van, nálatok is, hiszen tudod.

— Tudom — enyhült meg a köpcös. Elengedte a fiút. — És a rendőrség?

— A kórház azóta biztosan értesítette a rendőrséget. Négy késszurást nem lehet félreérteni. Az ő dolguk megtalálni a gyanúsítottat. Mi életmentőkként vagyunk jelen.

— Világos. A lány tud hallgatni?

A fiú először fordította el a tekintetét a kopaszról. A lányra nézett, aki minden ízében reszkelt.

— A lány hallgatni fog — mondta a fiú. — Vagy így, vagy úgy!

Az utca felől ide látszott a közeledő rendőrautó kékfényű villogása. A köpcös és két kísérője köszönés nélkül, nyugodt léptekkel haladtak az Oldsmobil felé, beültek és elhajtottak az érkező rendőrautó mellett.

HÁROM ÓRA TIZ PERC. Az operációról semmi hír. A forgalom lecsökken, a mentőautók, mint egymásba bújó juhok nyája, egy rakásban várják a riasztást. Odabent Dina a könyökére ejtette a fejét, a konyha kibomlott és szerteomló szőke haja ismét gömbölyű vállára tereli a fáradt férfitekintetet.

A rendelő előtti padon már csak a pettyesruhás asszony ül. Amint kintlőről feléje fordított a fejem, feláll, mintha hívásnak engedelmesskedne, és kíváncsoran néz rám. — Nem bírom az egyedüllétet. Nem bírom az egyedüllétet. Nem bírom az egyedüllétet. Nem bírom az egyedüllétet.

— Bocsánat, a férjem... rebeგი alig érthetően.

— Megoperálták?
— Nem. Ma kilenc órára irányozták elő. A tegnapielőtt hoztam be.

— Szent Isten! Akkor magamit keres itt egész éjszaka?

— Nem tudok egyedül maradni otthon. Beszélmem kell valakivel. Nem bírom az egyedüllétet. Nem bírom az egyedüllétet. Nem bírom az egyedüllétet.

A fáradtság és az izgalom rátelepedett az agyamra, mint sürrü, nyúlós, mocsárszagu, mérgezett ködfelhő. Csak utólag döbbenem rá, hogy ordítottam: — Mondja ki végre!
— Gyomorrák.

NEGY ÓRA HUSZ. Azt mondták, a rokonom operációja sikerült. Azt mondták, hazamehetek. Azt mondták, minden a legnagyobb rendben van. Minden a legnagyobb rendben van.

6

CSODÁS NAP ÉJN-GEDIBEN

ÉS A HETEDIK NAP A MI SZÁMLÁNKRA!
(Egy gyerek 12 éves korig a szülők szobájában ingyen)

Látott már ön Eden-kertet a sivatag közepén?
Igy fogja érezni magát Ejn-Gediben...
Ejn-Gediben megtalál mindent, ami egy nyugtató és felüdítő nyaraláshoz szükséges: pompás sivatagi táj, száraz klíma, friss hegyilevegő és természetesen az ismert gyógyforrások. Annak érdekében, hogy minden percet élvezzen, egyszerű kirándulásokat szervezünk a környéken (fizetség ellenében), valamint filmeket és előadásokat. Különleges ár izrálieknek: személyenként 2940. — sekel, é.t.a.-val együtt 6 napra és a hetedik nap a mi számlánkra.

A sikerre való tekintettel, az akció augusztus hónapban is érvényes. Az árban bennfoglaltatik a teljes panzió (kávé és teasütemények a szobákban), úszómedence, utazás és belépő a fűdőhelyre pont a kétszer. Minden szobában televízió, rádió és légkűtés.

ÉJN GEDI — a Holt-tenger édes íze

Részletek és feliratkozás: Ejn Gedi üdülőház, tel: 057-90874, 057-90253, valamint tel-avivi irodánkban: Hááráchá Böki bucim, rch. Ben Jehuda 90, tel: 03-246161/3

HERZL UTBAN A SZENTFÖLDRE

VALLTA
e sorokat
csak keves
chakról, a
vallásos ki
ban, 33 év
„Nész kom
rés zászla
ború idej
magatartás
A kibucn
az életben,
sa. Egyesek
nélkül — á
fókuszban
dig szerén
közönség a
tezésükről.
Hákol tá
A szerenc
chák anna
galmas, in
zössége, a
feltámadó
hősibb fej
replője, az
zik, amely
trónikus s
és fő jelle
keség.
Pedig me
áért kibuc
jézéséről
ról.

A „T

A hitler
idején, 193
szágra Né
mintegy 40
az akkori
zet miatt
cok kéntel
Igy vált
— ez a kis
Hét évet t
nán, ahom
letelepülés
pontjára n
re Gáza va
Félelmet
ban az idő
mert puszt
uralta, har
letezett a
lés és egy
csoport lét
déken, bá
könnyű fe
De a né
kortajt h
meghódítá
semmi sem
elöcsigteni
állam ügye
Igy juto
talok 1943
libb és leg
amely az
nak a nev
örökíteni:

EGESZE
is volt itt
volt, mert
állott. Föl
viziány s
telépülésre
láltak viz
miligramm

De a ki
fejlődött.
mezőgazda
tek és a la
200 lelket
A veszte
fogadott B
lokát, köz
ügy tünt,
biztosítva
Amikor

— 1947-be
pülés meg
négynek a
érot Jichá

RÖSSEL MORDECHAJ:

BEÉROT JICCHÁK

VALLJA BE OSZINTÉN, aki sorokat olvassa, semmit, vagy csak keveset hallott Beérot Jicchákról, a Petách Tikva melletti vallásos kibucról, amely a napokban 33 éves késéssel kapta meg a „Nasz komemiut”-ot, a „Hazatérés zászlaját”, a felszabadító háború idején tanúsított hősiességét.

A kibucnak is, mint mindennek az életben, megvan a maguk sorsa. Egyesek — okkal, vagy ok nélkül — állandóan reflektorfényfókuszban állnak, mások pedig szerényen meghúzódnak, a közönség alig szerez tudomást létezésükről.

Hákol tájút bémázál — minden a szerencsén múlik. Beérot Jiccháknak annak ellenére, hogy szorgalmas, intelligens emberek közössége, annak ellenére, hogy a feltámadó zsidó állam egyik leg-hősiőbb fejezetének drámai szereplője, azon kibucok közé tartozik, amelyeket az irott és elektronikus sajtó alig tart nyilván és fő jellemzője a névtelen szürkeesség.

Pedig megérdemelné ez a sokat a kibuc, hogy többet tudjanak létezéséről, múltjáról és jelenéről.

A „TÁVOLI DÉLEN”

A hitlerizmus uralomrajutása idején 1934-ben érkezett az országba Német- és Csehszlovákia mintegy 40 vallásos ifju, akiket az akkori nehéz gazdasági helyzet miatt a létező vallásos kibucok kénytelenek voltak befogadni. Így vált — más lehetőség híján — ez a kis csoport önálló kibuccá. Hét évet töltöttek Párdesz Chánan, ahonnan 1939-ben végleges letelepülésre a Negev legdélibb pontjára mentek, 5 kilométernyire Gaza városától.

Félelmetes volt ez a hely azokban az időkben. Nem csak azért, mert pusztaság és homoktenger uralkodott, hanem azért is, mert alig létezett a vidéken zsidó település és egy elszigetelt kis zsidó csoport létezése az arablakta vidéken, hátrak számára sem volt könnyű feladat.

De a nemzeti intézmények akkori határozatait el a Negev meghódítását és a chálucok előtt semmi sem volt fontosabb, mint elcsigítani az útban lévő zsidó állam ügyét.

Igy jutottak el a vallásos fiatalok 1943-ban az ország legdélibb és legbiztonságosabb pontjára, amely az ország első fobbizottságának a nevével volt hivatott megőrizni: Beérot Jiccháknak.

ÖT ÉV

EGESZEN 1948-IG, ha nehéz is volt itt az élet, de elviselhető volt, mert az ideál szolgálatában állott. Föld volt itt bőven, de a vízhiány súlyosan nehezített a településre. Kutakat fúrtak és találtak vizet, de több, mint 800 milligramm klórt tartalmazott.

De a kibuc így is rohamosan fejlődött. Lakóházakat építettek, mezőgazdasági ágakat fejlesztettek és a lakosság száma elérte a 200 lelket, közöttük 70 gyerek.

A véskorszak után a kibuc befogadott Európából érkező fiatalokat, közöttük több magyart és úgy tűnt, hogy a kibuc jövője biztosítva van.

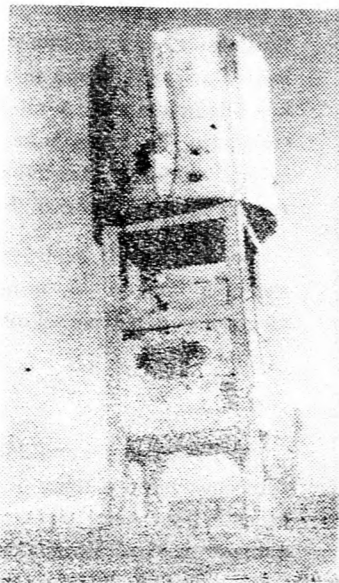
Amikor a Szocsnut elhatározta — 1947-ben — tizenegy új település megalapítását, ezek közül négynek a kiindulási pontja Beérot Jiccháknak lett. Maga ez a tény

is büszkeséggel töltötte el a kibuc tagjait. Érezték, hogy fontos nemzeti feladatok végrehajtói.

Ez a majdnem idillikus helyzet gyökeresen megváltozott 1948 május 15-én, amikor a tel-avivi múzeumban kikiáltották Izrael államának megalakulását. Ezekről a történelmi napokról mond egyet-mást Schwartz Cvi, az akkori Beérot Jiccháknak egyik tagja.

EGY ÓRA...

PENTEKI NAPON került sor a Függelenségi Kiáltvány felolvasására. Az ország zsidó lakossága öröm-mámorban leledett. Beérot Jiccháknak tagsága is együtt örült a néppel, de ők tudták, hogy az öröm nem tarthat sokáig, az egyiptomi hadsereg már

hetekkel azelőtt felsorakozott támadásra. Egy órával a tel-avivi kiáltvány felolvasása után hangzott fel Beérot Jiccháknak az első robbanás, a Felszabadító háború első fegyveres jele. Ettől a perctől kezdve megszűnt Beérot Jiccháknak, mint mezőgazdasági település és kezdetét vette új élete, mint katonai állás és erődítmény.

Ezekről a harcokról írta a „Háarec” című napilap:

„Beérot Jiccháknak összpontosították az egyiptomiak leg súlyosabb támadásukat. „Beérot Jiccháknak köszönhető, hogy a Negev nem váltak el az ország központjától”.

A kibucban látogatást tett újságíró így fejezi be riportját:

— Kétségtelen, hogy ebben a kibucban láttam a legtöbb bizottsági tagot. Sem Negba, sem pedig Jád Mordechaj nem szenvedtek el hasonló pusztulást. Hat esztendő veritékes munkája ment veszendőbe, 19 hősi halott és a sötétben ideiglenesen eltemetett emberekkel együtt sirba szállt de sok ábránd és elképzelés, terv és fiatalos álom.

KEVESEK

A SOKAK ELLEN

A kibucnak mindössze 60 harcosa volt, közöttük több nő és olyan fiatalok, akik napokkal azelőtt érkeztek az országba. És fegyverzetük: két gép-puska, néhány Sten-puska, cseh-puska, és golyók, amelyekre nagyon kellett vigyázni, mert ha elfogytak, ki tudja, mikor kaphatnak újabb muníciót?

A kibucnak nem maradt egyetlen négyzetmétere sem, amelyet ne szántott volna fel ágyúlövedék, vagy srappell.

Az egyiptomi hadsereg 1400

katonával, tankokkal, páncélosokkal és repülővel vonult fel.

A kibucok legféltettebb kincsét, a víztornyot, telitalálat érte. Ettől kezdve mindenki napi két csupor vizet kapott: egyet ivásra, egyet mosdásra. A víz elöntötte a védőárkokat és mindenki, az orvos és a szanitécek is meztelb voltak kénytelenek a vízben állni és közlekedni.

Az állat-állomány, a gyönyörű tyúkúkat és tehenészet teherrel vált, mert nem volt mivel etetni az állatokat. A majorságot levágták, abból éltek a harcok 46 napján. Éjnek idején, amikor szünetelt a golyózápor, néhány chávér kilopozott a mezőre és szácskokban hozták a marharépat a teheneknek.

SZOMBAT

A LÖVÉSZÁRKOKBAN

Szinte hihetetlen, de ezekben a súlyos, véres napokban is foglalkoztatták a chávérokat a háláchikus kérdések. Ugy döntöttek, hogy a védőárkok ásása és erősítése szombaton is folytatandó az életveszélyre való tekintettel, de semmilyen felesleges munkát nem végeztek.

Minden lövészárkokban, ahol volt 10 férfi „minján”-al imádkoztak és az egyetlen Tóra-tekercset egyik lövészárkból a másikba vitték. A harcok fel voltak mentve a kötelező kézművesség alól — a vízhiány miatt — csak, aki a Kidust mondta, mo-

sott kezét az áldás előtt.

Rongyos ruhákban jártak egész héten, szombaton sem volt más öltözetük, de hogy mégis különböző legyen a hétköznapi és a sábat között, tember sapkák helyett, kipát tettek a fejükre, szombat tiszteletére. Amikor vége volt a gyors imának és szegényes étkezésnek, folytatták a sánek ásását.

A RÖPLAP

Ez a hadszíntér Nászser parancsnoksága alatt harcolt. Amikor megindult az egyiptomiak támadása, a bombákat szóró repülőgépek hébernyelvű röplapokat is szórtak Beérot Jiccháknak területére. Ezekben — többek között — a következőket lehetett olvasni:

— A Korán szent szavai fordulóhoz hozták: „És szólt Álláh: ha az ellenség békét kíván, tégy kívánságát szerint

— Nem akarunk háboruszkodni, csak abban az esetben, ha nem adjátok át ép-ségben a birtokotokban lévő fegyvert és ételmet.

— Egy órási gondolkodási időt adunk. Ezután, mindenki, aki nem teljesíti parancsomat és nem adja meg magát, olybá veszem, mint aki

a háboruszkodást választja.

— És mondá Álláh: Ha megtámadnak téged, válaszolj támadással. És tudjad, hogy Álláh veled van.”

A röpirat nem segített, a megadást jelző fehér zászlókat nem tüzték ki. S következett a véres közelharc, melynek során 19 zsidó harcos, 190 egyiptomi esett el.

Az egyiptomiak menekülve hagyták el Beérot Jiccháknak területét. Mose Necer alezredes, a körzeti zsidó haderőnek parancsnoka a következőket írta napiparancsába:

— „Ez egyike volt háborunk legvéresebb és legkegyetlenebb harcainak. Ehhez hasonlót csak Jád Mordechajban és Kfár Dáromban láttunk. Nem hiányzott itt az önfeláldozás és hősiesség számtalan példája. Az öntudat, a hit és harcosaink hagyományja ezuttal is győzött.

— Beérot Jiccháknak zsidó kezében maradt.”

ÉS MÉGIS

E önfeláldozó hősiesség ellenére, Beérot Jiccháknak chávérjai csak évek múltán kapták meg a „Hazatérés” kitüntetését, ami kijárt a felszabadító háború minden résztvevőjének. És a kibuc nem kapta meg a „NESZ HAKOME-MIUT” — nevű zászlót, amely minden olyan közösségnek kijár, aki a háborúban részt vett.

Egy «szabadelvé»

a Tóra Nagyjai Tanácsában

Mint a földkéreg alatti feszítő nyomás, mely bármikor kitörhet, úgy fenyegeti a koalíciós tárgyalásokat a „ki a zsidó” kérdése. A Tóra Nagyjainak Tanácsa még latolgatja, milyen formában vessen fel a kérdést, mint csatlakozása feltételét, de egyelőre nem ultimátumként hangoztatja, s ez egyetlen ember befolyásának köszönhető. Ez az ember Eliézer Menáchem Sáh, akit joggal tartanak a Tóra Nagyjai Tanácsa vezetőjének. Ez az idős, beteg ember nem először tűnik ki független, önálló, sokak számára meglepő magatartásával. Ezuttal is ő győzte meg a guri rabbit, hogy a feltétel ne ultimatív legyen. Ő beszélt le a Tanácsot arról is, hogy a jesivákat teljesen a kormány finanszírozza, mert úgy vélte, hogy ez esetben az Aguda keze meg lesz kötve, kétszer is meg kell gondolnia, mielőtt elhagyná a koalíciót. Bátor, egyéni véleményét hangoztatott a területék kérdésében is, mérsékletével ellenfelek megbecsülését, saját pártja bírálatát vitva ki.

Ki ez a férfi? Felvilágosult liberális-e, amit a többi közt a fentiek bizonyítanak, avagy harcos fanatikus, amire az abortusz-törvényhez való ragaszkodása mutatna? Avagy egyik sem, hanem rugalmas realpolitikus?

A litvániai születésű, ma 80 vagy 82 éves rabbi már 17 éves korában feltűnt nagy tudásával, és Iszer Zálmán Melzer rabbi, Sáh leendő hitvesének, Gutlnak a nagybátyja már akkor kezdte az utját egyengetni. Gutl nem mindennapi rabbifeleség. A moszkvai egyetemen készült orvosnak, de bár nem volt vallásos, mégis rabbi-nagybátyjára bízta leendő férje kiválasztását. Melzer rabbi pedig kedvencéhez adta őt, aki akkor 22 éves volt, de már gáonnak számított. Az ifju férj fizetés nélkül vezetett egy jesivát, a házaspár a fiatalasszony „feleseri” munkájából élt. Három gyermekük lett, s az egész család alijázott, Melzer rabbi, aki már korábban vándorolt ki, küldte nekik a certifikátot.

A fiatal olét itt nem ismerhették, kisebb jesivákat vezetett, de amikor előadásait könyvbe foglalta, felfigyelt rá az itteni „trojka”: a briszi gáon, Melzer rabbi és a Cházon Is. Ekkor már az egész vallásos tábor visszhangzott a nevével, kezdtek benne látni a briszi rabbi örökösét, 1953-ban pedig rábízták a legnagyobb hazai jesiva a ponyivezi vezetését. Rendkívül szerény az életmódja, fizetését jótékony célokra adja. Nagy önmegtagadásában arra sem volt hajlandó, hogy gyengülő szemét egy bostoni híres professzor műtse meg, de bár alig lát, egész napját tanulással és oktatással tölti, sőt hetenként egyszer még Ásdodba is kijár tanítani. Ma már megfélebezhetetlenül ő a Tóra Nagyja Tanácsának feje.

Lapokat nem olvas, csak napjában egyszer hallgatja a rádiót, mégis teljesen tájékozott. Gyakran előre megmondja, mi történik majd a nemzetközi porondon. Aki ezen elálmélkodik, annak azt feleli, hogy „hiszen a Tórában minden benne van”. Furcsa összehasonlítás, de mégis emlékeztet ezzel Bernard Lévyre, a francia zsidó intellektuelle (egykor az újabaldal egyik vezetője), aki két hónappal ezelőtt Izraelben járva ezt mondta: „A zsidó nép kapta a történelem legértékesebb örökségét. Töle kapta a nyugati kultúra legszámottevőbb értékeit. Kérdeseitekre a Talmudban keressétek a választ, ne a marxizmusban.”

(m. p.)

MAGEN CHOM

Alapítva: 1959
Nap- és villanymelegítő gyár

A Szabványintézet felügyelete alatt.
Precedens nélküli árcsökkentés!
Napmelegítő plusz két tükrök plusz 3 méter cső plusz felszerelés és toldások

4200 sekel,
(beleértve á.t.a.)
4 egyenlő részletben

MAGEN CHOM

Gyártelep: Bét Jan, Hábonim utca 53,
ipari negyed, tel. 583-090. Megrendelések
este 7 óra után: 868-810.
A napmelegítő és a tükrök a Szabványintézet felügyelete alatt készülnek.

KRAUSZ NAFTALI:

A hazaárulással és kémkedéssel vádolt rabbi

V.

A Vilnából kiinduló támadás egyik első áldozata a rabbi Lévi Jicchák (a későbbi berdicsevi rabbi) lett, aki ebben az időpontban Pinszk rabbinikus bíróságának az elnöke volt. E hitközség tagjai, tudván, hogy mennyire ragaszkodik a mezericsi mágidhoz, két pártra szakadtak, egyesek támogatták, mások támadták. Miközben ő mezericsi mesteréhez utazott, ellenfelei tulsulyba kerültek, megfosztották tisztességét és a helyébe haráv Avigdor Chajimovitzot nevezték ki, aki később az általa várt hírhedt, hogy rabbi Snéur Zálmán második fogsága idején a rágalmazók élén állott. Az új rabbi sorozatos orvátámadásokat sugalmazott rabbi Lévi Jicchák családtagjai ellen, akik könyörgő leveleket küldtek utána Mezericsbe, mentse ki őket Pinszk városából — rabbi Avigdor csak epp ez volt a terve és óhaja.

A nehéz körülmények súlyos döntésre bírták a mágid tanítványait. Felérték a helyzetet és el lenbojtkottot hirdettek, kivált az első bojkot aláírói, s élükön az ellen, aki Din-Tóra ellenére beült a pinszki rabbi-székre. A chászidok azt mesélik, hogy a mágid, a tanítványai döntéséről hallván, sóhajtozva mondta: ez a döntés meg rövidítette az életét. Ennek ellenére megjárta, hogy a vizsályból a chászidok kerülnek ki győztesen.

Békíteni próbálják a Gáont

5535 (1772) kiszűré 19-én kibontott a fény, s Mindenható magához vette a mezericsi mágidot. Anipoliban hunyt el, ott is temették el tanítványai. Mesélik, hogy a temetés előtt vizsály tört ki a tanítványok és a helyi Szentegylet emberei között, akik azt állították, hogy az ő feladatuk a Tá-hára, míg a tanítványok, akik őt életében szolgálták, ragaszkodtak ahhoz, hogy a végső szolgálatait is ők végezzék. A rabbinikus bírósághoz fordultak, amely a Szentegylet mellett döntött, de azzal a kikötéssel, hogy ha akad a tanítványok között szentegyleti tag, az is részt vehet a végtisztesség megadásában. Ez Snéur Zálmán volt, akit — mint emlékezhetünk — még 5 éves korában bejegyezték a Szentegylet könyveibe.

A mágid halála után a tanítványai hazautaztak, ki-ki a maga városában igyekezett nehéz körülmények között terjesztetni a chászidizmus tanait. Mivel rabbi Avrahám „az angyal”, a mágid fia nem volt hajlandó az éle állani, felmerült a vezetés problémája. A tanítványok ekkor a mágid egyik legrégebb tanítványára, Menáchem Mendelra, a vitebszki rab bira gondoltak, s amikor ő sem állt köztük, vezetőbizottságot alakítottak Snéur Zálmán elnök felével, s megbízták az akcióterv kidolgozásával. A terv körzeti felosztáson alapult, s minden egyes körzetben egy-egy tanítvány felelt a chászidikus tanok terjesztéséért és a körzeti helységeinek a beszerzéséért. Snéur Zálmán a körzeti központok időnkénti meglátogatását vállalta.

Ez volt a legnehezebb feladat, mert az ő körzetébe esett Vilna val együtt Litvánia, a legkisebb ellenállás fészke, ahol maga a híres Gáon is élt. Snéur Zálmán azt remélte, hogy ezt a feladatot is bevétheti és elcsúszhatja a chászidizmus ellenzőit, ha rabbi Menáchem Mendellel együtt

működik. 1775-ban, miután már többször is járt Szkálovban, Minszkben és Vilnában, olykor inkognitóban, elérkezettnek látta az időt a vilnai Gáon felkeresésére, hogy meggyőzze: a chászidizmus ellenzése félreértésen alapul. Több ízben is kísérletet tett, de az azt mondta, hogy tilos vele vitába szállania. Mesélik, rabbi Menáchem Mendel élete végéig bánta, hogy nem törte rá az ajtót, mert ha beszélhettek volna a Gáonnal, minden jóra fordult volna. A Gáon azonban továbbra is vonakodott, s amikor Vilna nagyjai rá akarták bírni a két chászid vezető fogadására, el is utazott, s addig nem tért vissza, míg a két kiküldött a várost el nem hagyta. Ezek Szkálovba utaztak, ott is nyilvános vitát szerettek volna rendezni a város vezetőivel és rabbijaival — de hasztalan.

Egy évvel a mezericsi mágid halála után született meg Snéur Zálmán elsőszülött fia, akinek a Dov-Beer nevet adták, a mágid nevével.

Utban Erec Jiszráelbe

A helyzet nehéz volt, ha nem is kétségbeesett, s a hordoki rabbi elhatározta, hogy alijjázik Erec Jiszráelbe. Ugy festett hogy a világ minden hatalma sem képes megmásítani a Gáon döntését, aki továbbra is ellenzte a chászidok mozgalmát, mert ő szektát látott bennük, — a Sábtaji Cvi hűvek és a frankisták révén lett hírhedt ez a fogalom —, vélte pedig ezt hamis tanuvalomások kö

vetkezésében, amelyeket naiv jámborságában igazaknak hitt. Csak jóval később, amikor már megjelent a „Likuté Amárim” (Tánjá) első kötete, akkor derült ki, hogy elvi nézeteltérések is fennállnak Snéur Zálmán és a Gáon közt, mégpedig bizonyos kabalisztikus fogalmak körül.

Közben Snéur Zálmán jesivát alapított városában, Lioznában, ahol a válogatott tanítványok három osztályban tanultak magas színvonalon a Gemará és a chászidizmus. Itt tanult három fiúvére, rabbi Jehuda Léb, r. Mordecháj és rabbi Mose is; a jesiva husz éven át állott fenn és sok chászid rabbi került ki belőle, akik a chászidizmus eszméjét terjesztették.

Amikor a horodoki elhatározta, hogy elutazik Erec Jiszráelbe, a káliszki és polocki rabbikkal együtt, Snéur Zálmán is csatlakozni akart hozzájuk. Természeténél fogva békeszerető lévén, nem nagy örömmel nézett az elv baráta távollétében rája váró küzdelem elé. Nagyon fájt neki a chászidok és ellenzőik közti szakadás, s mert megoldás nem mutatkozott a láthatáron, csábította az utazás, menekülni akart, maga mögött akarta hagyni ezt a nem éppen istenes vizsályt.

Három hónapon keresztül töprengett, utazon-e, és pészách félünnepén közölte családjával, hogy indul. A hitközség, amely egyszerű, istenfélő zsidókból állott, Snéur Zálmán pedig még két hétig Mohilevben maradt, de senkivel nem érintkezett. Végül pedig közölte: visszatér Litvániába. Amint ezt fivéréi meghallották, családostul hazatértek ők is Lioznába, noha még nem volt biztos, hogy odajön maga Snéur Zálmán is, avagy más helyen telepszik le.

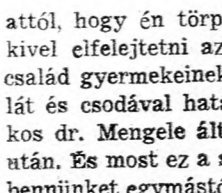
MOSKOVITS MOSE 771

Kolozsvár — Haifa

a haifai Carmel-Ganim mozi tulajdonosa

Mély fájdalommal, összetört szívvel tudatom, hogy elvesztettem drága férjemet, imádot családfőnket, szemünk fényét, aki örökké élni fog szívünkben. Vallásos családból származott, Talmudot tanult, mindenütt jelen volt, ahol szükség volt segítőkére. — Finom lelkéről, jóságáról volt ismeretes. — Ő volt az utolsó, aki megmaradt a Moskovits családból Auschwitz után és már betegesen jött haza háború után. Kölsönösen feláldoztuk egymásnak életünket. — Ő volt az egyetlen, aki eltekintett attól, hogy én törpének születtem és igyekezett mindenivel elfelejtetni azt, hogy kicsi vagyok, egyike a törpe család gyermekeinek. — En is megjártam Auschwitz poklát és csodával határos módon maradtam életben a gyilkos dr. Mengele által rajtkunt végzett szörnyű kísérletek után. És most ez a szomorú sors-tragédia örökké elválaszt bennünket egymástól.

Slosimján AZKARAT ES SIRKÓAVATÁST tartunk, 1981 augusztus 5-én, szerdán (ה' באב תשמ"א) délután 4 órakor a haifai új, kfár-számiri temetőben. Közlekedés a háztól, 3.30 órakor, Haifa, Jicchák Száde 9.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvételükkel enyhíteni igyekeztek súlyos fájdalmunkat.

ALDOTT LEGYEN EMLEKE!!

Gyászolják: Felesége, Moskovits Elizabeth, sógorai: Ovics Szerén, Piri, Linus, Rózsika, sógora: Ázriel, az Adler család Rison Lezionából, a haifai és jerusolajimi kiterjedt rokonság.

családja házára, hátha hazatér, s támogatni fogják a jesiva növekedését és családtagjait, ha hajlandók legalább meg egy éven át a városban maradni, ha pedig az idős tanítványok vállalják az oktatást, akkor a város további 50 tanítvány ellátásáról is gondoskodik. Snéur Zálmán örömmel vette ezt tudomásul, rábátyolta a tanítványait, hogy maradjanak, vezessék tovább a jesivát, még tantervet is készített számukra.

Erzelmes bucsuzás után utnak indult a karaván, benne Snéur Zálmán fivéréi is, családostul, és a felsőbb osztályok több növendéke. A Dnyeszter-parti Mohilev felé tartva több városban is megállottak, s az ottani zsidók kérve kérték, ne tegye őket pásztor nélkül nyájá, másítsa meg az elhatározását. Ő a Gemará szavaival felelt: „Életem előbbrevaló társad életéül”. Mikor azonban Mohilevbe ért, ott reá váró barátai, rabbi Menáchem Mendel és rabbi Avrahám nem rejtették véka alá elégedetlenségüket, hogy cserben hagyja az őrhelyét és velük utazik. Kérték, vegye ezt megegyezés fontolóra, mert nem szép vezető nélkül hagyni a chászidokat a mozgalom e válságos korszakában. Emlékeztették arra is, hogy mestere, a mezericsi Mágid benne látta műve folytatóját, mindig is bizott az ő sikerében.

Három hetet töltött Snéur Zálmán Mohilevben hívei körében. Az utolsó héten sok órát töltött ügyszemkőzi beszélgetéssel Menáchem Mendellel. Ezek után a két rabbi kíséretével továbbutazott; Snéur Zálmán pedig még két hétig Mohilevben maradt, de senkivel nem érintkezett. Végül pedig közölte: visszatér Litvániába. Amint ezt fivéréi meghallották, családostul hazatértek ők is Lioznába, noha még nem volt biztos, hogy odajön maga Snéur Zálmán is, avagy más helyen telepszik le.

Neves tel-avivi kötöttáru-üzem keres felvételre a kötöttáru-osztályra energikus,

KEZDEMÉNYEZŐ KEDVÜ V E Z E T Ö T.
Munkaidő: 06.00—16.00, hetenként 5 napon.
Jelentkezés írásban: POB. 40020, Tel-Aviv, 61400, „Szigá” jeligére.

Ne felejtse el!
MEIR ZACHS ÉKSZERESZ vállal javításokat, ékszerek felújítását, gyémántokkal is. A munkát helyben végzi.
Cholon, Szokolov 58, bejárat hátulról, tel. 03-896118

Berendezett, megalapozott **FOGÁSZATI RENDELŐ** telefonnal, átadó, a Hádár központjában, Herzl utca, Haifa
04-702678
04-645519

Az érem másik oldala

I.

Együtt ül a nagybácsi és unokaöccse, a kiskatona, hallgatják a rádiót. Egy elkéseredett hang épp ezt mondja: — Hogyan támogathatja a műveltnék mondott Nyugat a terroristákat, akik örökösen csak polgárokat, asszonyokat és gyerekeket pusztítanak és soha nem volt annyi merszük, hogy katonáinkat merjék megtámadni? — Egy másik felháborodott basszus pedig így dörög: — Mindig csak lesből, óvodákra, iskolákra, kirándulóokra! Ha oly nagy hősök, akkor lássuk egyszer, mit tudnak, ha fegyveresekkel kerülnek szembe? De ettől óvakodnak!

A kiskatona eddig türelmesen hallgatott, de most már nem bírja: — Mondd már meg nekem, dod, hát ezek mindenáron ránk akarják a terroristákat uszítani?

II.

Ahogy a régi liberálizmust a lötyögős nadrágtartó jelképezte, úgy szimbolizálja a szoros nadrágszj a század jobb-, vagy baloldali kötött rendszereit, de hovatovább a többi is. Mint ahogyan a marxistáknál „a szakszervezet a párt transzmissziója”, legalábbis a lengyel Szolidaritás feltűnése, úgy meghosszabbítása a nadrágszj az állami beavatkozásnak, s ma már nemcsak Keleten, hanem a tőkés államokban is. A mi Hurwitzunk naponta többször is emlegette, de azóta már „Húzzatok összebb a nadrágszjait!” a jelszó Angliában, sőt egyideje a gazdag, sikeres Nyugat-Németországban is.

— Nadrágszj, nadrágszj — zsembéskednek a férfiak szerte a világon —, mindig csak a nadrágszj! A nők meg annyi pénzt pocékolhatnak, amennyit csak akarnak?

III.

Szülővárosom annakidején arról volt nevezetes, hogy főterének mind a négy oldalán fényes kávéházak állottak és esténként négy cigányzenekar húzta a bennülőeknek s a tér ezernyi sétálójának.

Az izraeli tereknek az a sajátosságuk, hogy mind a négy oldalukon egy-egy bankfiók diszeleg, tagasságával és eleganciájával szemléltetve a bankok hatalmas hasznát, amit csak ezzel az állandó terjeszkedéssel és fényüzéssel lehet kibirésben eltüntetni.

A bankigazgató tudja, hogy a nagyközönség — még a most vele üldögélő baráti kör legtöbb tagja is — ilyenformán kommentálja a szüntelen térhódítást, és ezt mondja:

— Inkább arra emlékezzetek vissza, mily mocskosak voltak ezek a tér- és utcasarkok, amíg nem épült bank oda. Fűszerüzletek, kioszkok, falafel-áruadák előtt hemzsegett a nép, a járda meg telisteli volt az elhajított szeméttel, papirosokkal, zacskókkal, dobozokkal. Ez most megszűnt: a bankok hol nagy papirokkal, részvényekkel kereskednek, hol meg kisebbekkel, dollárral, márkával. De ma tiszta a tér.

Egyetlen értékpapir vagy dollár sem hever a járdán a bankfiókok előtt! G R E D A

A HETEN AZ ÁRUKÉSZLETBŐL

SZEKRÉNYEK

4 ajtós — kétfemeletes

4400 sekel

dupla ágyak matraccal

2500 sekel

„SEM” butor, Bugrasov 26, a pincében,

Tel: 03-280493.

Itt a külföld — Izráelben!

Itthon is éreznéd magát úgy, mintha külföldön lenne, itt is nyaralhat és üdülhet a kibucok vendégházaiban és az egész ország szállodáiban és üdülőiben.

Használják ki a nyári és ünnepi akciók népi árait, amelyek mindenki számára elérhetők. — Nem drágítjuk az árakat.

GORDON TOURS

TEL-AVIV • BEN JEHUDA 184
TELEFON: 248293 • 243571

OFEK TOURS

GIVATAJIM • SZIRKIN 18
TELEFON: 725667 • 725450

Az alábbi filmtörténetet az egy hét előtt elhunyt író irodalmi hagyatékából közzéadjuk.

BARZILAY ISTVÁN:

MEGÁLLÁS A LEJTŐN

Cádok Amár taxifőor Tel Avivban. Este van, állomásán várakozik rendelésre. Két fiatalember, Amosz és Roni örömmel üdvözlök. Kiképző altszűk volt a hadseregben. Cádok nem szerződött aktív katonai szolgálatra és nemrégiben szerelt le. Amosz és Roni beülnek a kocsiába. Cádok elviszi őket egy barátjukhoz, aki házimulatságot rendez. Megbeszéli, hogy a jövőben is találkoznak és felidéznek az emléket. Amint az autó halad, fiatal nő ül a járdáról Cádoknak. A fiúk tréfálkoznak, hiszen Cádok nemrég nősült. A sofőr mogorva lesz. A lány, Georgette, utcanő, a hűg.

Georgette hazalátogat anyjához, aki nyomorúságos lakásban él egy telavivi külváros elhanyagolt síkatorában. Négy gyermek született egy szobás lakásba. Az apa elhagyta családját egy fiatalabb nő kedvéért. Georgette nem tölti otthon az éjszakáit s néha azért vetődik haza, hogy pénzt adjon anyjának. Cádok is hazaugrik a kocsián. Ő az elsőszülött, aki igyekszik a család gondjait viselni: ő is pénzt hoz az anyjának. A két testvér éles veszekedésbe keveredik. Cádok szemerevedett Georgettenek életmódját. Panaszolja, hogy felesége azért nem akar érintkezni a családdal, mert Georgette prostituált és szegvelli magát miatta. A lány megvan a maga életfilozófiája. Abból a nyomorúságból, amelyben nevelkedett, csak a teste áran tudott kiszabadulni, nem akar úgy élni, mint anyja.

Georgette egy feltűnően jókiszű, magas fiatalember követi az utcán. A lány felajánlja szolgálatait, a férfi elfogadja, bútorozott szobába viszi. Éli Weiszberger elvált szülői gyermekét, anja Kanadában él, anyja Haifa környékén második férjével és második házasságból származó húgával. A fiú egy kibucban nevelkedett, onnan ment be katonának, nemrég szerelt le, de a kibucban nem találta meg a helyét, szerelmi kalandokba keveredett, lusta és doglerülő. Azért jött be a városba, hogy könnyebb megélhetést keressen. Georgette is elpanaszolja sorsát, főleg, hogy protektora, a Vörös Pincászház kiharosználja. Georgette a férfinél marad éjszakára és reggel távozáskor, pénzt hagy az asztalán.

A Vörös Pincászház másnap az előző éjszakai bevételeit követeli rajta. Georgette lázadni akar, Pincászház rettentően elveri. Szabad Élihez, hogy megmutassa testén a kék foltokat. Közben becsenget Éli anyja, aki nehezen találta meg elveszett fiát. Előbb a kibucban, aztán Tel Avivban kereste, amíg ráakadt. Hazahívja fiát, második férje megalapozta a megélhetését, türethetően megy a soruk. Élről is hajlandó gondoskodni. Éli csak a hűg iránt

érdeklődik szeretettel, de anyjával szemben nem enged a haragja. gyűlöli, mert elhagyta a házat, amikor fia még kis gyermek volt. Apja megházasodott, mostohaanyjával nem egyezett, ezért került kibuc tanintézetbe. Szeméretveti anyjának, hogy miatta sosem érezte családi élet melegét, a szülői szeretetet. Apja nagyritkán ír és küld kis csekkeket. Mély elkeseredés él benne, amely túlnő a szülők iránt érzett gyűlöleten, az egész világot az egész emberi társadalmat ellenségné tekint. Elküldi anyját, aki sírva távozik.

Georgette az előszobában, az ajtóhoz lapulva kihallgatja a beszélgetést. Visszamegy Élihez és közli vele, hogy ott is marad, mellé szegődik s akár el is tartja utcai keresetéből.

A Vörös Pincászház nem akar belenyugodni kitarthatóan és szeretőjének elvesztésébe. Egy éjjel szembekerül Élivel, aki veresre veri. Vörös Pincászház mentőkocsit szallítja el. Az alvilág elisméri és befogadja Élit. Georgette ezután neki dolgozik és még két lányt „szervez be” a részére. Éli egy csempészbandának is vezetője lesz. Libanonból és Jordániából hoznak be árut, s hamarosan kábítószere speciális zűlják magukat. A hasis az északi határon keresztül jut Izraelbe és innen csempészik tovább Egyiptomba a gázai sávon keresztül. A kis izraeli piac számára is jut az áruból. Éli hasisbarlangot is berendez egy jaffai arab házában. Éli bandájának egyik tagját elfogják, a szűlak hozzá vezetnek, de Georgette alibit igazol a részére s kimenteti az előzetes letartóztatásból.

Cádok a Biztonsági Szolgálat titkos ügynöke. Főnöke beidézti és megbizta, hogy figyelje meg a hasiscsempészbanda tagjait, közzöttük a gyanuba keveredett Éli Weiszbergert is. Cádok munkához lát és hamarosan megtudja, hogy hűg most Éli Weiszberger szeretője és protezsija. Amikor Georgette felelősségre vonja, kiderül, hogy a lány nem tud a csempésztől, bár kifejti elméletét, hogy nem tartja nagy szerezőtlenségné, hogy egy olyan sokoldalu férfi, mint Éli hasissal kereskedik. Ha nem ő, akkor más hozná be az árut, amire, szerinte, szükségük van el-

keseredett embereknek. Georgette büszkén mutogatja Cádoknak gazdag ruhátárát, felcícomázva jár, nincsenek gondjai, hűg pénzt tud adni és az utcára most már csak akkor megy ki, ha Élinek sürgősen szüksége van a pénzre.

A hasiscsempész banda egyik tagja új embert hoz Élihez, arabot aki kémkedni jött át Egyiptomból. Éli ötezer dollárt kér a szolgálataért. Pár nap múlva a banda értelmesebb tagjai megkezdik a határszéli katonai táborok megfigyelését, feljegyzik katonai járművek számait, térképeket szereznek be, fényképeznek stratégiai pontokat. Nem sokkal ezután már titkos rádióleadó állomás is rendelkezésükre áll, Tel Aviv területén, egy narancsosban.

Cádok, aki utazgatásai közben igyekszik szemmel tartani a banda tagjait, figyelmes lesz erre a tevékenységre és jelentést tesz főnökének. Két munkatársat kap, mégpedig régi katonatársait, Ronit és Amoszt, akik jó cserkészek és nyomkutatók. A két fiú megfigyeli Éli Weiszberget s éjszakai útjaiból arra következtetnek, hogy valóban része van a kémkedésben.

Cádok újra felkeresi Georgette s óvatosan faggatja. De a lány nem tud a kémkedésről, csak azt tételezi fel, hogy Éli jó üzletember. Már autója is van — dicsekszik. Cádok nem árulja el gyanúját, de figyelmezteti hűgát, hogy „komoly dolgokba” keveredik be, ha folytatja a viszonyt Élivel, de lány kineveti.

A Biztonsági Szolgálat elhárító osztálya elektronikus készülékkel megállapítja, hol kell keresni a rádióleadót. Cádok és két munkatársa egy éjszaka eljutnak a narancsosba, megtalálják a titkos rádióleadó helyét egy használaton kívüli narancs-csomagolóház pincéjében, de megállapítják, a rádióleadót már elvitték, a banda óvatod.

Cádok újra hűgát keresi és ráveszi, tudja meg, mikor indul Éli legközelebb a déli határ felé. Megesküszik, hogy Élinek nem lesz bántódása, ha kiderül, hogy valóban csak hasis csempész. Georgette, aki megsejti, hogy Élit kémkedéssel gyanúsítják, ehhez hozzájárulását adja és egy este valóban megmondja Cádok-

nak, hogy Éli elindult kocsián déli felé.

Cádok és két munkatársa útnak indul, hogy megfigyelje Élit, mert biztosak benne, hogy megbízóival fog találkozni. A rajtaütés azonban nem sikerül, Éli megsejt valamit és visszasiel Tel Avivba, anélkül, hogy átadhatná irattáskáját, amely katonai információkat tartalmaz. Georgette, aki már csaknem biztos benne, hogy Éli valóban kém, kilopja alvó barátja nadrágjának zsebéből a táska kulcsát és át-

nézi annak tartalmát. Felismeri, hogy hűgával lakik egy fedél alatt, elrohan és keresi Cádokot, akinek sírva mondja el, mit látott Éli táskájában.

Éli felébred, keresi Georgette, megállapítja, hogy a táskát felnyitotta, de nem tételezi fel szűtőjéről azt, hogy elárulja. Cádok és két munkatársa megjelenik a ház előtt. Megérkezik a rendőrautó, amely a sarkon áll és várja, hogy Cádok jelet adjon. Éli észreveszi őket, a hűg-tetőn át szűkik. Látja a rendő-

autót is. Sikerül kijutnia a házból, a tengerpartra siet, a táska tartalmát a vízbe szűrja és elindul megkeresni Georgette, hogy bosszút álljon rajta.

A lány egy olcsó szállodában húzódott meg és este kimerészkedik, hogy oltsa éhségét. Közben leszűkítják, a lány alkudozni kezd az érdeklődő férfivel.

A sarkon feltűnik Éli, lassan, zsebre tett kézzel közeledik. Felősségre vonja a lányt, de Georgette elkergeti. „Amíg csak üzletet csináltál, melletted voltam, kémmel és hűgával való nem állok szóba”.

Élit követve, befordul az utcába Cádok is két munkatársával. Egyszerre két revolver dörög. Éli, amely megöli Georgette-t és Cádok, amely Élivel végez. Cádok sírva térdel hűg holteste mellé.

SZEKELY SÁNDOR (Alexander Bár Jehuda):

MINT EGYKOR LENINGRÁDBAN...

Van úgy, hogy az ember életében hónapokon át nem történik semmi és aztán egyszerre torlódik az életében az események. Vagy pedig lehetséges, hogy az események áradata egy percre sem szűnhet, csak mi alusszuk át az időket, vagy úgy el vagyunk foglalva a magunk bajainál, hogy észre sem vesszük azt, ami körülöttünk történik?

Nemrég írtam lapunk hasábján a „mi oroszkunk”-ról, akiről kiderült, hogy nem csak hogy „nem morzsolódik le”, hanem előkészíti kismunkáját a jövőre. Egészen tegnapig nem voltam száz százalékig meggyőződve arról, hogy Abramov valóban harcos cionista. Ugy hittem, hogy magányosságában, kismunkája utáni vágyakozásában agyalja ki ötleteit, amelyek segítségével alijázhatni akarja családját (az Egyesült Államokból), legalább is a kis liliját. Most aztán kiderült, hogy nevezett férfit nemcsak hogy aktív cionista, de egy valóságos, kétfélejáró propagandaminiszterium (ami nincs), vagy egy mozgó nevelőintézet.

Az északi katjusák második napján nagy mozgolódás és némi kiabálás volt észlelhető Abramovunk kis lakásában. Mint utólag kiderült, vendéget kapott, nem is egyet, hanem kettőt. Egy Kirját Smonán élő másod- vagy harmadunokahűgát és annak keleti származású férjét. Pénteken reggel aztán mindhármat láttam az autóbusszmezőnél. Mint utólag kiderült, utaztak vissza mind oda, ahonnan elmenekültek. És velük utazott Abramov is. Most vasárnap délután bejött hozzánk és elmesélte az esetet. Számára ez kis izgalmat jelentett, de nekünk esemény volt, mely alapjában ráta fel fűszert lelkinke.

Nem meséltem magának róla, — mondta —, mert nem volt lényeges, hogy itt él egy rokonom Kirját Smonában. Gyermektelen övegyasszony, aki egy leningrádi harisnyagyár házi éntermének volt a felelőse. Alijázott és itt hozzáment egy korban hozzáálló tuniszi férfinhoz. Ritkán találkoztunk, mert az ország északi határvárosa bizony messze van Báltól. Egyébként, milyen érdekes, mindketten a Gíbor harisnyagyárban dolgoznak, vagy dolgoztak egy ideig. Most képzeli el, múlt héten kedden, a katjusák második vagy harmadik napján megjelentek nálunk a hűg és férje, hatalmas csomagokkal felszerelve. Mi történt? — kérdeztem aggodva, látva feldúlt ábrázatukat és a nagy csomagokat. Hozták magunkkal élelmiszert is, — nyugtatott meg a hűg, mintha az remélt volna meg, hogy képsék fölelni minden

készletemet. Ezzel szemben a férje nekilátott panaszkodni és csak úgy dőlt belőle a szó: — Könnyű neked és nektek, akik itt éltek, békességben Tel-Avivban és környékén, miattal nálunk dul a háború és csak úgy repülnek a katjusák repeszdarabjai. Van nektek fogalmatok, hogy mi van nálunk ott fenn, északon?! Tudjátok ti azt, mi az, állandó rettegésben élni? Behűzött fejjel, szaladva közeledni, ha az embernek még is be kell vásárolni vagy elintézni valamilyen sürgős ügyét. Halál a katjusák éles, sipolásszerű fütyülését.

Van fogalmatok arról, hogy mit sikkotznak a csecesmők meg a megfélemlített kisgyermek? Hogy nincs az a becélés, nincs az a fagyalt vagy csokoládé, amivel le lehetne őket csillapítani. Es ez így megy nap-nap után, és a katonaság, mely ott állomásozik nálunk és a szomszédságban, mit sem csinál, hogy véget vessen ennek az örületnek. Hát mit képzeltetek ti, hogy meddig lehet ezt elviselni? Azt hiszitek, hogy az embereknek végtelen a türelmük, hogy az új olék azért jöttek, hogy szétmarcangolja őket egy repeszdarab? Hol a kormány, hol a vezérkari főnök? Beszélni azt tudnak, de tenni valamit — arra várhatunk.

Nem tudtam szólni a megdöbbenéstől és felháborodástól — mondja most is izgatottan Abramov. De láttam, hogy a vendégeim teljesen kivannak, ha másért nem, úgy a hosszú úttól és a nagy melegtől. Leültem őket, hoztam nekik hideg narancslevet, aztán felajánlottam nekik, hogy zuhanyozzanak le és általában pihenjen ki magukat. Unokahűgöm egyre csak azt ismételtette, hogy nem akarnak nálam csak pár napra maradni, míg kialakul a helyzet és megnyugszik a határ. De ha nem, akkor más lakást keresnek valami biztonságosabb vidéken.

Mikor végre lehűlt kissé forró testük és főleg forró agyuk, akkor a hűgökhöz fordultam: Ugyan még kisgyerekek voltát akkoriban, de emlékszel bizonyára Leningrád ostromára. Ne mond, hogy az akkor volt. Az a mi életünkben, a te és az én életünkben volt és még ma is száz meg száz ezrek élnek azokból az időkből. Emlékszel a leningrádi telekre, amikor éhesen és főleg fűzva vésztünk át nem napokat, hanem hosszú hónapokat. Es csak nagyon keveset lehetünk a pincében, meri bár úgy hullottak a bombák, mint ősszel a zörp, mégis dolgozni kellett. Es nemcsak azért, mert féltünk a hatóságoktól. Es az oroszok sem azért dolgoztak, mert félték vagy

hogy élelmiszert megkapjanak. Hanem mert szerettük országunkat és városunkat és gyűlöltek az ellenséget, amely meg akart minket semmisíteni. Es bár tíz meg tízezer pusztultak el, senki nem gondolt arra, hogy feladja a küzdelmet. Ha el is lehetett volna hagyni az ostromlott várost, akkor sem mentünk volna el és nem hagytuk volna cserben a védőket. Es eszünkbe sem jutott, hogy a hatóságokat átkozzuk, hanem átkoztuk minden percben a náciakat, akik ezt a halált hozták rájuk.

Mondd Liza, a férjedet nem kérdezem, mert őt nem ismerem annyira, de téged kérdelek: nem szűgyelled, hogy itt, a zsidók országában elmenekültél né- hány koszos terrorista elől, mert félsz, hogy tízezer közül egyet eltalál a repesz?! Azt akarod, hogy a vatikok, Náhária lakói azt mondják: néztek, ezek az oroszok hogy szűladnak, ha löni kezdenek a határon. Es mi ezeket tüntettünk, ezeket fogadtuk be. Szűgyen és gyalázat!

Abramov szélesen, hosszasan eszelelte, hogy az új olék azért jöttek, hogy válaszolt nekik, hogy mi-lyennek változták a helyzetüket a városban és ő miként idézte fel előttük a negyven évvel ezelőtti eseményeket Leningrádban. De én szerettem volna tudni a végeredményt, hogy mit intéztek velük és mit kerestek ott mindhárman az autóbussz állomáson.

Szóval összevesszük és örök harag? — kérdeztem. — Egyetlen rokonom, Talán kár volt ilyen szűguron beszélni velük.

Dehogy volt kár, dehogy veszttem össze velük. Jobba vagyok velük, mint valaha.

Es ez hogy csináltad?

Nagyon egyszerűen. Összecsomagoltam egy pár napra való holmit és visszatartam velük Kirját Smonára. En is, aki nem lakom ott. Hogy ne mondják: vizet prédikálok, de hátjám bört iszok békében. A lakásában is voltunk, az övőhelyen is, és három nap után eljöttünk.

Es a sógor, a tuniszi, aki Jeremiás siralmaizt zengte füledbe?

Ó! Mintha sohse lett volna véssz madár. Teljesen elfelejtette amit mondott. Ugy belelte magát a leningrádi hűs szerepébe, hogy házról-házra járt rokonokhoz és barátokhoz, lelkesítve őket és buzdítva cionista kitarásra. Mikor hazajött az övőhelyeken tett látogatásából, a legnagyobb megvetéssel beszélt a defetistákról és dicsekedett, hogy hány embert térített meg.

A TELEK A LEGJOB BEFEKTETÉS, AMELY GYERMEKEI JÖVŐJÉT BIZTOSITJA

Ez tény. A telekbe való befektetés a legérdemesebb és legbiztosabb, mert értéke minden más befektetésnél jobban növekszik és olyan vagyonnak számít, amely gyermekei biztonságos gazdasági jövőjét biztosítja!

VÁSÁROLJON MOST MAGÁNTELKET

és 35% JUTTATÁST kap, aki három részletre vásárolja augusztus 30-ig és 15% további juttatás kizárólag 1981 augusztus 14-ig vásárlóknak! a következő helyeken:

- **Kármel Village**
A Kármel hegyen, az „Ejn Hod” művészalú felett üdülők szomszédságában, gyönyörű kilátás, kitűnő fejlesztési lehetőség, az ár: 15.000 sekel
- **Átlit — „Növė Ávivim”**
Átlit új villanegyede közelében, a „Növė Jám” parton, kitűnő fejlesztési lehetőség, az ár 25.000 sekel

LEHETŐSÉG RÉSZLETFIZETÉSRE KAMAT- ÉS RÖGZITESMENTESEN!

HÁSKÁOT MIVTÁCHIM A.B.LTD.

HAIFA: rch, Herzl 17, tel: 04-645542, 04-668440
TEL-AVIV, rch, Ben Jehuda 39, tel: 03-659021,
JERUZSALEM, rch, Ben Jehuda 18, tel: 02-232193.

Leszállított áru repülő-utazások
EURÓPA * AMERIKA TÁVOLKELET —
CANAANTOURS
Tel-Aviv, Ben-Jehuda 113.
Tel. 229125 — 238229.
Mi többet adunk a jegynél.
Beszélünk magyarul.

Keresem barátaimat,
HERZ GYÖRGYÖT
és **JÓZSEFET**, Győről.
Aki tud róluk, értesítsen a következő címen:
Szabó Miklós (Dadus),
Siesenheimer Strasse 16/A,
5020, Salzburg, Austria.

RIPORT A VÁROS PEREMÉRŐL

Öt év alatt hatvanhét millió dollár felhasználásával óvodák, napközi otthonok, öregek klubja és sportpályák épülnek Tel-Aviv külső negyedeiben

Írta: BENEDEK PAL

Az osztályban heten ülnek. Előttük füzet, a tábláról másolják le a héber szavakat. Hetven év körüliek, a tanító néni sem sokkal fiatalabb.

— Naponta egy órán át tanulnak. Héberül megtanulni soha sem késő — mondja az egyik férfi. Akitől megtudjuk, hogy közel 30 éve van az országban. Beszéli jól tud, olvas is héberül, ha törődésen nincs a kezéigében semmi bulvár nyelvű olvasnivaló, de irni csak ezután fog.

A tanító néni szintén nyugodtas, a klub tagja.

A KIÚR TACIA TANIT

— Egész életemben gyerekeket tanítottam, de ulpántanári diplomám is van. Itt, az öregek klubjában magam is tag vagyok és levelezsem hasznosítani ismereteimet.

Egy jaffói negyedben vagyunk. Az öregotthon a Szochnut peremváros-fejlesztési tervnek keretei között létesült és házagptól intézmény.

A közelében egy szép sportpálya. Szintén nemrég létesítették. 14—16 éves fiúk rugják a bőrlabdát, a kisebbek hancuroznak, cigánykereket hánynak az apolt gyepen.

Utazunk tovább. A Golán-negyedben napközi otthon építenek. Szeptember elejére lesz kész, 120 gyerek számára. Nem messze onnan ovoda épül. Hatvan gyerek játszik és tanul majd itt — szintén szeptembertől.

A tel-avivi perem-kerületekben jelenleg 27 jaffai, nevelő és kulturális intézmény épül ebben a keretben. A Szochnut leányvállalatot létesített a tervezés és az építkezés végrehajtására s annak igazgatója, Arci Wein meghívott egy újságíró-csoportot, hogy bemutassa a létesítményeket.

FŐISKOLA

A HATIKVA-NEGYEDBEN

A Hatikva-negyedben járunk, az egykori Oháim iskolában, amely megszünt, s most átépítik. De nem akárhogy. A tantermek helyett előadó-termeket létesítenek és sok-sok métermet.

Főiskola lesz itt ösztől, a Hatikva negyed első főiskolája. Az információ jelentőségének megértéséhez tudni kell, hogy egyelőre közpiskola sincs a negyedben, a diákok a közeli „tett” jelzésű tel-avivi gimnáziumba járnak.

Wein igazgató ezeket mondja a főiskoláról:

— Megállapodtunk a tel-avivi Avni képzőművészeti iskola igazgatójával, hogy a jövő tanévtől átjövünk ide. Mi felépítjük az iskolát, ők áthozzák 600 tanítványukat. Eddig embertelen, de a művészet oktatására mindenképpen méltatlan és alkalmatlan körülmények között működött az iskola. Ez akadály volt a fejlődésnek. Hiába szerettek maguknak jó nevet, művészi értelemben, a főiskolai rang elnyerésére még csak nem is gondolhattak. Itt semmi akadály nem lesz, sőt már a határozott ígéretet is megkaptuk. Bennünket azért érdekel a létesítmény, mert a tehetséges Hatikva-i diákokat is felveszik, mi meg ösztöndíj-alapról gondoskodunk a számukra.

Néhány évvel ezelőtt határozta el a Szochnut, hogy leányvállalatot létesít a tel-avivi perem-kerületekben felépítendő népiéleti és kulturális intézmények mielőbbi megteremtése érdekében

ADAKOZÁS — NEM EGYÉNI ALAPON

Mindenek előtt az adakozók körét alakították ki. A zsidó világban néztek körül, de nem egyéni adakozókat, hanem közösségeket kerestek. Egy new-yorki nőegyletet, Nyugat-Kanada városaiban egy zsidó klub-hálózatot. Egy brazil vallásos egyesületet — és így tovább.

E közösségek vezetőit meghívták Izraelbe és elvitték őket a tel-avivi perem-kerületekbe, ahol a saját szemükkel győződhettek meg, mennyire szükség van a tervezett intézményre.

A vendégek mindenhol beszélgetésbe elegyedtek a helyiekkel és töltik tudták meg, hol mire van a legnagyobb szükség. A Nővé Előzetes-negyedben például azt kérték az emberek, hogy építsenek számukra kulturházat. Már javában építik, ottjártunk, az alapozás folyik.

Tel Aviv városa 10 dunánnyi területet adott erre a célra. Öt dunámon építkeznek, a többire azért van szükség, mert sportpályát is építenek később.

Négyszáz ülőhelyes színházterem lesz a kulturházban, és megfelelő stúdiók a szakkörök számára. Aztán társalgó, könyvtárterem, újságolvasó szoba — és így tovább. Hat és fél millió seket az építkezés költségkerete. Másfél év múlva lesz kész.

BRAZILIAI ZSIDÓK

A kulturházat braziliai zsidók pénzéből építik. Az adakozók gyakran jönnek el, hogy megtekintsék a munka menetét, olyankor mindig összedugják a fejüket a negyed lakóbizottságának tagjaival és később realizálandó tervekről beszélgetnek.

A vállalat a Szochnut egészé alá tartozik, de teljesen önálló a költségvetése és öt éves terv birtokában dolgozik. Arci Wein igazgató közli, hogy a jelenlegi ciklusban, tehát öt év alatt hatvanhét millió dollár felhasználásával építik fel azokat a létesítményeket, amelyek most még csak az elképzelés, esetleg a műszaki tervezés fázisában vannak.

— Öt nagy perem-negyed veszi körül Tel Avivot. Mindegyikben működnek a lakóbizottságok, s az elnökeiket beválasztottuk a vállalat igazgatói tanácsába. Ez lehetővé teszi, hogy már a tervek elkészítésekor érvényesíthessék befolyásukat és folyamatosan ellenőrizhessék a rendelkezésre álló összegek felhasználásának módját, ütemét is. A módszer tökéletesen bevált — mondja az igazgató.

Alkalmunk volt a sajtó-kirándulás folyamán néhány fontos és érdekes gondolatot hallani. Mind közül a legfontosabb, hogy az „integrálódás” szép kifejezése — így hívják tudományos nyelven azt a folyamatot, amelynek során eltűnnek a különböző törzsek fiai közötti kulturális és magartásbeli különbségek, s lassan összeillőkké válnak —, de ha unos-untalan emlegetik csupán, jelszó lesz belőle, vagy inkább frázis. Ha majd felépül az óvodák, napközi otthonok és más intézmények láncolata, nyilvánvalóan felgyorsul az összeolvadás üteme és megszűnnek az egyes rétegek közötti dörzsfelületek.

Minden azon múlik, hogy minél több művelődési lehetőséget kell biztosítani a perem-kerületek ifjúságának és a lakosság valamennyi rétegéhez tartozók-

A karaván és az ugatók

Szenvedélyes vita a héber sajtóban Efrájim Kishon személye körül

Efrájim Kishon válasza Amosz Kénánnak (amelyet egyik legutóbbi számunkban közöltünk) figyelemreméltó visszhangot keltett, élénk reakciót váltott ki. Több neves héber író kelt Kishon védelmére, illetve szállt vele vitába. Miután az Uj Kelet olvasóinak körében is szenvedélyesen kommentálják a Kishon-ügy körül felmerült pro és kontra szempontokat, az alábbiakban ismertetjük a hozzászólások érdekesebb részeit.

*

Jáir Sprinkáz a Máárviban a főtábla között ezt írja: Már akkor, amikor önt meginterjúvolták a tévében, feldühített az, hogy irodalmunk domináló körei nem hajlandók önt „elismerni”, a családomat viszont az okozta, hogy ez önnök fái. Ugyanakkor ön sem rejti véka alá, melyek ön szerint ezeknek az embereknek a valódi rugói — akkor pedig kitérdelnek? Csak öket magukat, semmiképpen sem azokat az izraeli tízezeket, akik évezettel olvasgatják a cikkeket, megvásárolják a könyveit és megtöltik az ön darabjainál a színház- és mozi termeteket.

Sajnálom, de nem lehetek olyan elnéző Amosz Kénán iránt, mint ön — nemcsak a fullánkajaitól, szolgálatok, lemondok a nézéséről is. Ha az itt születettek tízezei annyira szeretik önt olvasni, az nyilván nem azért van, mert gyökerei az „oszttrák-magyar talajba nyulnak vissza”, hanem azért, mert szeretik a jó humort, amely egyetemes. Ha pedig Amosz Kénán azt mondja, hogy ön német író, s tulajdonképpen mindvégig is az volt, s hogy szatirának hősei német könyvekből vett hősök, akkor szerintem ezt ő csak azért állítja, mert az ő gyökerei egy olyan zavaros mocsárba nyulnak vissza, amelyet nem is lehet földrajzilag meghatározni.

Reset nagylelkűsége, amikor „enyhítő körülményként” említi meg az olvasóknak, hogy ön új(!) olé, aki még nem egészen jól bírja a nyelvet — ez nemcsak pí-maszág, hanem ostobaság is, mert hiszen „az ügyetlen szöficamok” akkor sem fogadhatók el, ha az ügyetlenkedő maga Eliezer Ben Jehuda lenne. Reset képe önmagát azok egyikének mondani, akik „viszolyognak Efrájim Kishon ügyefogyott, erőltetett, szegényes héberségétől”.

Reset kijelentései olyan neveléségek, hogy még haragudni is nehéz rájuk. Csak hogy éppen itt, ahol lezárul az „irodalmi” szűkekltség és szűkgyűség, itt kezdődik az igazi hitványosság. A Dávárban önt zsidóknak és ölehek nevezik, aki nagyon vigyáz, nehogy megharagítsa a németeket, mert ez csökkentené a bevételét. Fel nem foghatom, hogyan eshetett meg az, hogy a Dávár művelt és tisztességes olvasói, akik közül sokan élvezték az ön tehetsége gyümölcseit, s akik nyilván azt is tudják, hogy az ön írásainak nagy része fardhatatlan küzdelem életünk minőségéért, a zsidók becsületéért és ha-

zárjuk biztonságáért — hogyan eshetett meg az, hogy nem keltek az utca kellős közepén megfáradott ember védelmére. Számomra ez az ügy legrettenetesebb oldala.

Jóbarátom, Smuel Katz ajánlédka adta nekem a minap az ön „Káin-jel” című könyvét (angol

fordításban) és ezt mondotta: „Ami mi külön-külön és együtt cselekszünk propaganda terén a nagyvilágban, az mind nulla ahhoz képest, amit e téren Kishon tesz.” Aki ezt a könyvet végigolvassa — s e művet csak egyike számos, más nyelvre lefordított könyveinek —, az maga is látja,

hogy hozzáértő barátom megjegyzésében nem volt semmi túlzás.

Sose feledje, tisztelt uram, hogy végül is ön a karaván egyik tagja, tehát ne vegye ezeket a támadásokat magára, mert a karaván halad, az ugatók, fogycsorgatók pedig ügyis lemaradnak.

VAN-E KULTURA IZRAÉLBEEN?

Amosz Kénán „Efrájim, azaz van-e kultúra Izraelben” címmel tér vissza a vitára, s ismét Dán Ben Amoc-cal veszi egy kalap alá Kishont, hogy aztán a tehetőségről szólva, Kishon javára élesen elválassza egymástól a két humoristát.

Dán Ben Amocot azzal intézi el, hogy alijjázása után azonosságot keresve magának, felvette a szábréet és a Szép Erec Jiszraélet. Mivel azonban Izrael népének nem ez a valóságos azonossága, csak giccses formálhatott belőle, kivált hogy tehetsége is alig volt hozzá.

Kishon ezzel szemben — folytatja Kénán — nem vett fel hamis azonosságot, ő egyszerűen azt hitte, hogy ő az, amik mi vagyunk, vagyis mi azok vagyunk, ami ő: a provinciális, középosztálybeli, askenázi cionisták népe, amely régimódi kisvárost épít nagy hadsereggel, levegő-egzisztenciából és magasztos hősköböl, mindezt szücs-gójkok munkájával. Kishon végeredményben gáluti zsidókról ír, nagy tehetsége révén még ezt is ragyogóan teszi, mert hisz is önmagában, hiszen valóban cionista ő, aki nem jéridázott és nem is fog je-

ridázni. Öszinte szívből óhajtja héber író lenni a maga hazájában. Hogy ezt nem érte el, az nem az ő bűne”.

Kié tehát? Kénán szerint hazug valóságunké, mely nem szülhet igaz kulturát. Irodalmunk nem a valóságunkat, hanem csak egyesek óhajait fejezi ki, ennél tovább legragyogóbb tehetéseink se jutottak, s még nem is tudni, mi hát a mi igazi valóságunk.

Ezek után Kénán rátér Kishonnak az izraeli irodalom-kritika ellen benyújtott vádiratára:

„Igazad van, Efrájim. Az izraeli kultúra establishmentje hamis, hazug és kéresz-áletű. Nem lehet olyan irodalomtudományunk és irodalomtudományunk, amely tudomást ne vegyen Efrájim Kishonról. Fenoménia ő az izraeli kultúrátelnek, mármint egy fenomént kedvelhetnek vagy sem, ízlés dolga, de aki nem veszi tudomásul a fenomént, vagy úgy tesz, mintha az nem létezne, az hazug. Ezenkívül ostoba is. Mondhatta volna Newton idejében egy fizikus, hogy nem szereti az almát, s ezért nem hálalódó foglalkozni a szabad esés törvényével?”

MEGOLDOM KINZÓ REJTÉLYEDET

Kishonnak Amosz Kénánhoz intézett levele annyira meghagyta a nálunk divó kulturális-romantikus szabályokat. A költő legyen sovány, sápadt, lehetőleg sűrűn köhögjön is. Kutyaoglyon gyalog, ha a szellem embere, szorulójon mindig kölcsönökre és segélyekre, mert ha sikerül az írásából megszédnie magát, akkor nem is lehet jelentős, jó író. Vagy olvasott-e már dűsgazdag cádiról? A nagy talmutudós legyen szegény, legjobb esetben vegye felcsügöl a nagygazdag lányát, de ne nyisson Svájcban bankszámlát és ne járjon amerikai kocsin. A támadók szerint, ha egy író gazdag, akkor tolvaj és tudatlan is, mert náluk az író éljen nyomorban, amit adakozás enyhíthet. Ez a mi bölcselésünk, s ez szülte jóléti politikánknak a férgét, amely fogvatkosoknak juttatja a szorgalmas alkotók keresetét. Nem elég, ha egy író gazdag, még azt is akarja, hogy tiszteljék? Ugyan, a naivitásnak is megvan a maga határa.

Dán Ben Amoc így folytatja szeretetteljes levelét: „Már maga az is szemtelenség részedről, hogy benyújtod a műveid az irodalmi díjak bírálóbizottságához. Képzeld csak el, hogy a miliónidhoz (amelyek váljanak egész-ségedre) még hozzájárnál 10 ezer sekeles Krinitzy-díjat is! Ha megbecsülést akarsz, akkor írd eladhatatlan, érthetetlen könyveket, amiket a kutya sem vesz meg. Tanulj Kénántól, mert az a magzer ismeri a titkot. Hírlapi cikkei érthetők, de amikor aztán irodalommal foglalkozik, akkor megtesz mindent, nehogy Isten ó-rizz több keljen el belőlük az első kiadás felénél-harmadánál. Mert ő az öröklét számára írja intellektuális önfertőzéseit. Minél homá-

lyosabban ír, annál jobbak a kilátásai, hogy a sajtó valamelyik alkotókat a „bűnös ontásából élő parazitája” adja neki az írói titulust. Ha fel akarnd huzni Kénánt, el akarnád émi, hogy emleljen a gyomra és gyorsan italba fojtsa bánatát, akkor csak annyit mondj neki tanuk előtt, hogy egyszeribe kelendők lettek a könyvek. Mondd neki azt, hogy népszerű, sikeres író, és sohasem bocsátja meg neked a sértést. Kénánhoz állítólag odalépett egy férfi a Dizengoffon, és elmondta neki szeretettel, hogy épp az imént vette meg az új könyvet. Kénán kínban mérte végig, majd felszengve felelt: „Ahá, te voltál az!”

A továbbiakban Dán Ben-Amoc azt ajánlja Kishonnak, ne pocskolja Kénánra finom és szomorú ironiáját. Ezután tréfás öngyonyal arra kéri Kishont, érdeklődje meg számára, mi a teendő, ha titkos számlát akar na nyitni Svájcban, mert annyira zavarják a matracában zizegő dollárok és márkák, hogy nem bír elaludni tőlük...

Nem íó a közérzete, rossz gondolatai gyötrik,

Minderre biztos, orvosságmentes gyógyulást talál nálam.
Telefon: 784935, délelőtt 8-tól 10-ig, szombat kivételével

Beszélünk magyarul

• ÜZLET • TURISZTIKA • Bármilyen utazási tervvel forduljon bizalommal
• ÜDÜLES • ROKONLÁTOGATÁS • ROKONLÁTOGATÁS • ROKONLÁTOGATÁS
CITOUR
UTAZÁSI IRODA
Tel-Aviv, Brenner 2 (Allenby-sarok)
Tel. 23-59-59, 23-17-55 (Szerdán délután zárva)

— Szor busztárt? Kás mosol kávét szol...
— Öszinte...
— Szor busztárt? Kás mosol kávét szol...
— Öszinte...
— Szor busztárt? Kás mosol kávét szol...
— Öszinte...

EVETT ÖN MÁR BUSZTART?

LÁTOGATÁS DAVID ROCKEFELLERNÉL

CERUZARAJZ A VILÁG EGYIK LEGHATALMASABB EMBERÉRŐL

Írta: SZOMBATI SANDOR (New York)

— Szombati úr, evett ön már busztart? — fordult felém hamiskás mosollyal, miközben jóságú kávét szolgáltak fel.

Őszintén szólva a kérdés váratlanul ért. Sőt meglepett. Elsősorban azért, mert látogatásom voltaképpeni célja az volt, hogy én tegyek fel kérdéseket. Másodsorban azért, mert hibátlanul ejtette ki a számára bárbar hangzású nevemet — ha a régi szabály szerint „a királyok udvariasa a pontosság”, szerintem a második az, hogy megtanulják és hibátlanul ejtsék ki a nevét annak akivel szemben ülnek. David, a Rockefeller-fivérek közül az, aki a földet a leginkább bejárta, aki nem kevesebb, mint kétszáz államfővel találkozott közel száz évvel ezelőtt, mindig helyesen ejtette ki a ma más nemzetiségűek nevét, akiket vagy meglátogatott, vagy palotáinak egyikében vendéglátott. Végül is: busztart, bár elmondhatom, hogy a nyugati világ némely csodálatos vendégében éltem, eddig nemcsak, hogy nem ettem, hanem még a hírt sem hallottam. Valahogy úgy éreztem magamat, mint amikor egyik gimnáziumi tanárom elmulva összecsapta kezét és az egész osztály hallatára, játszott csaldóttal felkiáltott:

— Uram, hát ön nem ért szeszkeletit?

Haha is tagadtam volna: nem ettem. Busztart sem ettem utóbbi években. Ennyi biztos. Fix.

Zavaromat látva, me-nvugtatt, hogy nem kell bántanom, ő is csak egyszer jutott hozzá, nemrég Rabid bin Saeed al-Maktum sejk jóvoltából. A hosszúnévű uriember az Emirátusok miniszterelnöke, valamint a beidubai Duhai törzs emirje. A Chase Manhattan Bank nagyhatalmu elnöke éppen akkor látogatta meg amikor a szürös tekintetű sejk Pakisztánból érkezett, ahol keselivadászat céljából járt. Elmondta, hogy busztartot lőtt, amely veszedelmes, nagytetű rázódómadar. Nyáron Oroszországban él, őssel pedig Afrikába költözik. Kérdezte, hogy kedvem volna-e megizlelni, mert ha igen, akkor hajlandó volna az előkelő amerikai vendégnek valamennyit átadni a ritka állatból. Igen ám, de a bankelnököt másnap már más potentát várta: Isa sejk, megpedig Bahreinban. — Antul jobb, vélte Rashid bin Saeed al-Maktum, a szürös szemű — az amerikai úr kérné meg a sejk-szaktársat, főzesse meg a tollaitól előzőleg gondosan megfosztott ragadozót. Ami azért is kedves mert Isa öfensége kitűnő szakácsot alkalmazott, aki izesen elkészíti majd az ételt. Így is lön.

A busztart az arab törzsfőnök és a newyorki bankelnök piknikelvé, Dél-Jemen hegyeiben, ehéte megette. Hidegen. Így hát a Pakisztánban elejtett és Bahreinban főtt vadat Dél-Jemenben fogyasztották el.

Még megkérdeztem David Rockefeller, hogy milyen is volt az a híres madár.

Vállat vont és mosolyogva válaszolta:

— Ragós...

Small talk-nak mondják angolul a nem annyira fontos beszélgetést. A csevegést. Az interjú szüneteiben, amikor nem volt világrerőtelő dolgokról — gazdasági válság, infláció, háború és béke. Európa és az Egyesült Államok viszonya — szó, sokmindent tudtam meg, ami legalább annyira izgatott, mint látogatá-

som, küldetésem voltaképpeni célja. Engem soha nem érdekelt a pénz — ha szabad önmagamot idéznem, ide írom: „A gazdagság untant, a nyomor felháborít...” — és ha David Rockefellerben csak az lett volna az érdekes, hogy a világ egyik leggazdagabb embere, valószínűleg nem talál-

DAVID ROCKEFELLER ÉS SZOMBATI SANDOR

tam volna vele közös témát. Legálábbis nem olyant, amely a világ közvéleményét érdekelte volna. Márpedig ha az ember abban a kedvező helyzetben találja magát, hogy az európai kontinens egyik legfontosabb lapja, költséget és fáradságot nem kímélve, elküldi New Yorkba, hogy ott az amerikai kapitalizmus megtestesítőjével órákon keresztül beszélgeszen, nem igen térhet vissza kiindulópontjára anélkül, hogy az emberiség sorsdöntő kérdéseiről ne kapjon részletes felvilágosításokat.

Ami megtörtént.

Egyszer a Rockefeller Plaza 56. emeletén, a felvonóból kiszállva, valamelyik európai államférfi megkérdezte kollégáját:

— Mondja, Monsieur, érez ön itt valamilyen szagot?

— Igen, Sir — válaszolta a másik szimatolva. — A hatalomét.

Ez a hatalmas ember, akiről a kommunista világ állandóan azt hirdeti, hogy elnökök jönnek és mennek, de az Egyesült Államokat állandóan David Rockefeller kormányozza — amit az érdekelte határozottan cáfol, persze — nem csak gazdag. Rendkívül művelt is, nyelveket beszél, sokmindenről igen jól értesült. A Harvard egyetemen szerezte első doktorátusát, a másodikát, a közgazdaságit, a csikágóin. Azt hiszem, nem volt ellenére, hogy az első perctől kezdve, saját kezűleg, dr. Rockefellernek szótöltöttem. Mivel legalább annyira joga van a titulusra, mint barátjának, Henry Kissingernek, akit Amerikában is, a föld minden részén is doktor uraznak.

Egy newyorki könyvüzlet falán láttam egyszer egy réztáblát, amelyen ez a három szó állt bevéve: UBI PECUNIA REGNAT.

Az ország, amely a tőkés gazdasági rendnek tulajdonítja gazdaságát, hatalmát, iparának, földművelésének, technikájának egyedülálló és vitathatatlan vezető szerepét, nem is titkolja, hogy határai között a pénz uralkodik. A pénz, amelyért lakosai az első perctől kezdve küzdöttek, versenyeztek egymással. A pénz, amely biztonságot, kényelmet, bőséges életet adott az országra

vándoroltak jelentős hányadának. A pénz, amely ezen a földön szolgál a tőkés társadalmi rend ellenségei számára célpontul. David Rockefeller tekintik ördögnek az iráni dühöngő molahok és az örjögő dervisek. Az őt ábrázoló bábukat égetik mindenfelé, ahol az Egyesült Államok hatal-

ma ellen lázadnak. Joggal vagy jogtalanul, nem ez most a kérdésen, amelyen — történelmi múlt és királyok híján — nem volt arisztokrácia, társadalmi hierarchiát teremtett. A ranglétra tejjére a leggazdagabbak kerültek: a Morganok, Carnegiek, Vanderbiltek, Fordok és Rockefellerok.

Amit meg szeretnék jegyezni, az az, hogy egyetlen Morgan, Van derbilt, Ford vagy Carnegie sem dics: a valóság az, hogy ez az elegánsan öltözött, arisztokratikus megjelenésű, nemes arcú, igen jó modoru, középkori férfi személyesíti meg az ellenséges külvilág szemében mindazt, amit Amerikáról gondolnak.

Udvarát a japán császárhoz és az angol királynőjéhez hasonlítják.

New York szívében, a családja emlékére emelt épületről álló Rockefeller Center 56. emeletén uralkodik Amerika második számú bankján, családi vagyonán. A Standard Oilon — amely a családi vagyon fekete forrása volt — számtalan alkalmazottján. Azon az érdeklőzaton, amely nemcsak az Egyesült Államokra, hanem az egész világra — a kommunista világot is beleértve! — kiterjed. (A vörös Kínára is, például.) Namármost, ez a halkszavú ember, akinek elhatározása, egyetlen mondata ezek sorsát dönti néha el — ez a rokonszenves úr odafigyel. Várja az ellentmondást és egyáltalán nem tartja magát okosabbnak a többiekénél. (Pompidou francia elnök mondotta egyszer pénzügyminiszteréről, akit Valéry Giscard d'Estaingnak hívtak: „Az a baja, hogy okosabbnak tartja magát az összes többi franciánál.” Ez is lett a veszte, ahogy azt Karády Katalin énekelte.)

Az interjú szüneteiben olyasmit is elmondott, hogy nem egyszer volt szigorú bírálat tárgya, mégpedig saját birodalmában, a

„MAGDA”
fogászati laboratórium
Protézisek sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény.
TEL-ÁVIV, BAI,FOUR 27

Chase Manhattan Bankban, amelynek elnöke volt.

1970-ben, abban a nevezetes esztendőben, amikor a bank nem éppen virágzott — némelyek az intézmény „sötét napjairól” beszéltek — szemére vetették, hogy a világot járja, uralkodókkal, királyokkal, kommunista vezetőkkel tölti idejét, ahelyett, hogy „a boltban maradjon”. Az igen fontos „Institutional Investor” nevű, a részvényesek által gondosan olvasott gazdasági folyóirat azzal vádolta meg, hogy „lófról a világbán”, hogy úgy mondjam, politikai ambíciói után megy, ahelyett, hogy a gondjaira bízott pénzügyi dolgait végzné.

David Rockefeller elbeszélése a halhatatlan Heinrich Heine egy sorát juttatta eszembe: „Senki sem független. Még az akasztott ember sem: ő is függ a kötél-től.”

Ha az ambíció vádját nem is tagadja, kétségtelen, hogy sohasem kívánt effektív politikai hatalmat. Egyik bátyja: Nelson, az alelnökségig vitte, másik: Winthrop, Arkansas kormányzója volt. Davidnak egyszer Nixon „szárnysegége”: Alexander Haig útján megüzente, hogy szeretné, ha elvállalná a pénzügyminiszteri állást. A jelölt azt felelte, hogy csak akkor lehet róla szó, ha előzőleg az elnökkel megbeszéli a dolgokat. Amit Nixon visszautasított. Carter is felajánlotta a republikánus-párti bankárnak a pénzügyminiszterséget. Ezúttal az elnökkel való beható beszélgetés győzte meg az ajánlat elhárításáról.

Nem mondtam ellen, amikor azt állította, hogy túlbecsülik politikai, gazdasági befolyását. Lehet, hogy így érzi, de valójában nincsen így. Nélküle például, a perzsa sah soha sem tette volna lábát Amerika földjére. Hiszen eredetileg Carter elnök és Vance külügyminiszter is viharosan ellene voltak.

Hatalmát egy mondat jellemzi számomra a legjobban. Beszélgetésünk során nem egyszer ejtette ki ezt a mondatot:

— Telefonon felhívtam az elnököt és azt mondtam neki...

Nem kell hozzátenni, ugye, hogy az elnök — bárki is volt — mindig ráért felvenni a telefonkagylót.

Mi mindent bír el a német honpolgár?

DANOS MIKLÓS NÉMETORSZAGI LEVELE

Sok mindent elbír a mai nyugat-német honpolgár. Az idők múlásával (és a vereségek következtében) hölcsőbb lett, nem lepődik meg oly hevesen, ha kellemetlen meglepetések érik. Már pedig érik. Mert ilyen Európa, ilyen a század, ilyen a világ, amiben élünk.

Azt például, hogy a dollár ára szép lassan, de biztosan kuszál fel a börze árfolyamlistáján, ki-vülállóként szemléli (semmiesetre sem olyan idegesen, mint az izrá-eliek), mert a német ember márkából él, sőt külföldre is márkával utazik. Az viszont, hogy a Krup-cég dollár számlája miként alakul, az a szomszédomban lakó Hoffmann-nénit egyáltalán nem érdekli.

Az sem okoz lelki válságot, hogy a pizza-árát is felemelték ötven pfenniggel a szorgos olasz bodegások, mert legfeljebb csak egyszer egy héten eszik majd egy kis-adag pizzát.

HAT SZÁZALEKKAL DRÁGABB

Sőt: még attól sem kaptak depressziót, hogy Izrael miúszterelke volt hitleristának nevezte Nyugat-Németország kancellárját, mert tudják, hogy az idősebb urak emlékezőtehetsége néha kihagy és összetéveszti a neveket. Ugyanis nem Schmidt volt a náci párt tagja, hanem az ország jelenlegi elnöke, Carstens. Kicsire nem nézünk. De nagyra annál inkább. Mi az a nagy baj, amire a napokban az egész ország felszisszent? Az, hogy husz kerek pfenniggel, tehát a márka egyötödével drágább lett a sült kolbász ára és ami még ennél is kibíratatlanabbnak tűnik a német honpolgár számára, az, hogy egy tegnap közzétett hivatalos jelentés szerint keres 6 (hat) egész százalékkal lesz költséesebb az autótartás ebben az évben, mint amennyibe tavaly került. A válasz: tiltakozás, sőt hajtozás, elemző cikkek tömege, peszszimista hullám, „végiünk-van” hangulat. Számomra, aki Izraelből, az infláció világrekordjának büszke országából érkezett ide, ez az elkeveredés valósággal nevetésgesnek tűnt. Szinte kibugygyant belőlem a röhej. Ki mer ilyesmin nevetni Németországból? Hiszen azon sem nevettem, amikor kedd este a leleplező anyagok közlő „Report” elvnevezésű tévé-adás következtében, egy egészen normálisnak tűnő uriember — a neo-náci párt tagja — a leg-

nagyobb komolysággal kijelentette, hogy „szerintem még most is a zsidók uralkodnak Németországban, nem Schmidt a valódi kancellár, hanem a berlini Galinski...” (Az a hitközségi vezető, aki sajnos, még a zsidókkal sem törődik eléggé, nem hogy a németekkel foglalkozna). Mondom, ezen az abszurd rágalmam sem mosolyogtam, mert túl mélyről jött ez a vallomás és túl sok mindent árult el, a mai Németország egyes rétegeiről...

A NAGYRETÜS AUTÓ

No, te térjek vissza a kolbászhoz és az autó problematikájára. Az első, a kolbász, a hagyományok-hagyományát jelképezi, a mindennapi eledelt, a második a státusz-szimbólumot érinti, és a vágyalmok beteljesülését: autót. Amit szeretni lehet és gyűlölni, amit naponta mosni-fényesíteni kell, amit deledetni muszáj és ugyanakkor szidni is. Igaz, utazásra is használják, de a benzín-válság óta csak módjával, aminek következtében egyetlen esztendő leforgása alatt benzin-felesleg mutatkozik az országban és a köolajjal teli hajók tucajtjai várnak napokat, vagy heteket, hanem hónapokat a nagy kikötők előtt, hogy sorra kerüljenek. Szóval az AUTÓ, így nagybetűsen szerepel a német honpolgár életében, noha nem új számára autótulajdonosnak lenni. És mégis — ez az örök válság. Most ezt is elérte a világválság. A szemben lakó Audi-tulajdonos, a lesújtó hír hallatára valóságos közzadagsági kutató munkába kezdett és egy új pénzügyi-mechanizmussal akar a nagyvilág elé lépni... A társa még ennél is forradalmbi tervvel áll elő, elhatározta, hogy hogy ezentul a vonatot fogja igénybe venni, ami azt jelenti, hogy kénytelen lesz egy templomtisztagu vagonba, felszállni, hátraholdni egy párnázott ülésen, miközben a szerelvény 180 kilométeres sebességgel száguld a cél felé. Közben persze hallgathatja a rádiót, vagy ha kedve szottyan, akkor az étkezőkocsi mellett lévő telefonfülkéből haza telefonálhat kedves feleségének avagy bármelyik külföldi barátját feltárcsázhatja. Egyszóval, egyáltalán nem nagy áldozat ma vonattal utazni Németországban.

Igen ám, de akkor minek és miért az autó? Tán még mosni-fényesíteni sem kell többé?! A nagy felháborodásban, szomorúságban, letörttségben csak egy de logra nem gondol a német autó német tulajdonosa, arra, hogy megfizesse ezt a hat százalékos különbözötet...

NYUGATROL ÉS KELETRŐL ÁRAMLÓ GONDOK

Persze az árak drágulásán kívül van még egy-két súlyos problémája az országnak. Félnék, hogy az angliai súlyos, immár felkelés jellegű zavargások áttérjedhetnek Nyugatnémetországra is. „A változást akaró, forradalmi gondolatok ezerszer hamarabb szelik át a La Manche ssa-tornát, mint a leggyorsabb légpárnás hajók” — írta egy frankfurti lap. De nemcsak Nyugatról érkeznek nyugtalanító hírek, hanem Keletről is. A lengyelországi válság óta megtízszereződött a lengyel menekültek és bevándorlók száma. A friedlandi határállomáson ezrével állnak (Folytatása a 10. oldalon)

KÜLDJÖN VÁMMENTES IKKA AJÁNDÉKUTALVÁNYT MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK

Megrendelőhelyek:

HAIFA: HAKOHEN UR megrendeléseket elfogad a HOH helyiségében, Pevsner 2. naponta (péntek kivételével), d.o. 9-11-ig. Tel. 667435. Lakás tel.: 88824.

JERUZSALEM: Jeruzsálem könyvtár. Jávea utca 2. Tel. 02-283369. Üzleti órák: 9-1-ig és 4-6-ig. Kedden délután zárva. — TUZEX honok is kaphatók.

TEL-ÁVIV: Hadash könyvüzlet, Nesz Clona utca 4. (Bejárat az utcába a Ben Jehuda 7-es számmal). Tel. 659684. — Az üzlet reggel 9-től este 7-ig nyitva megszokás nélkül. Pénteken déli 1 óráig.

Levelezés kizárólag: **EGGED MIRIAM,** 62160, Tel Aviv P.O.B. 26116

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA. Sirápolások is befizethetők a budapesti zsidó temetőben.

TUZEX ajándékhonok kaphatók
Csehszlovákiába való küldésre.

PÉNTEK

15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI
 15.25: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
 17.32: Arab játékfilm
 20.00: A SZOMBAT FOGADÁSA — Smuel Ávidor Hákohén rabbi közreműködésével.
 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
 21.15: MOVIOLA — „Scarlett O'Hara” - Dokumentumfilm a filmkészítés műhelytitkaiból. - Ezúttal: Milyen előzmények után kapta meg Vivian Leigh az „Elfújta a szél” női főszerepét.

22.45: NYARI STUDIO — Tarka zenés műsor az ismert izraeli énekesek, szolistas és együttesek közreműködésével. (Ismétlés) ÜZZZS17— cmf cm

23.25: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATÉVÉ

9.00: Tarka műsor
 10.00: Mértanlecke

10.15: Szöcskék szigete (V)
 10.25: Rajzfilm
 14.00: MICHEL LEGRAND a mikrofon előtt
 14.40: Társasjáték

SZOMBAT

18.02: A varázsvirág
 20.00: „A NYUGATI FAL ÓRE” - Emlékezés Jicchák Ornstein rabbira, aki a függetlenségi háború előtt a Nyugati Falra vigyázott a zsidó intézmények megbízásából.
 20.30: MABÁT HIRMAGAZIN
 21.00: SPORTHIRADÓ
 22.00: DALLAS — „Sou Ellen nővére” — Christine, aki Sou Ellen huga, Bobby és Pam szétváltása után elhatározza, hogy hálózába keríti Bobbyt. J. R. minden megtesz, hogy tervét elősegítse. Időközben Cliff Burns olyan adatok birtokába jut, amely lehetővé teszi számára az Ewing vállalat egyik nagy üzletének elgáncsolását. Terve végrehajtásához habozás nélkül felhasználja nővérét, tudván azt, hogy ezzel még jobban elmélyíti a férj és feleség közötti ellentétet.
 22.45: QUINCY — „Tüzes szemek”.
 23.35: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

1981. július 31. péntek
 5741. támu 29.

I. MŰSOR

7.07. Hanglemezek, 11.00 Ori entális műsor, 11.30: Szabadegyetem, 12.05: A jeruzsálemi szimfonikus zenekar játszik, 13.00: Könnyű és klasszikus, 14.10: Gye rekeknek, 15.00: A szombat foga dása, 16.05: Klasszikus kivánság hangverseny, 17.00: Irodalmi rovat, 20.05: A prágai szimfonikus zenekar játszik, 23.00: A so ros szólista, 0.10: Éjjeli zene, — 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Zenés magazin, 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: Sport, 14.10: Még egy hét, 16.10: Emberek között, 17.05: Nemzetközi hirmagazin, 18.05: Ben Cion Or gád zeneszerzővel, 19.05: A hén történet, 20.05: Liturgiai műsor, 21.05: Spanyol románcok, — 21.35: Jiddis dalok, 22.05: Itt Náchlát Jabotinski, 23.05: Jic chák Livni csevegése, 0.10: Hang lemezek, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Eppen most, 11.05: Mint egykor, 12.05: Sofőröknek, — 14.05: Slomo Árci énekel, 15.05: A Beatles, 16.05: Vidám kórus, 17.05: Nostalgia, 18.05: Sajtó fogadás, 19.05: Kamarazene, — 21.05: A pázsiton, 23.05: Hangj átek, 0.05: Hanglemezek, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981. aug. 1. szombat
 5741. év 1.

I. MŰSOR

8.05: Klasszikus lemezek, 9.00: A tudomány világából, 9.55: Zene számok, 10.05: Joszi Gráber cse vegése, 10.25 A rádió szimfonikus zenekara játszik, 12.05: Hangj átek, 13.00: A színház és film vil ágából, 14.10: Gyerekeknek, — 15.00: Kamarazene, 16.30: Schu bert: Egy alkotóművész profilja, 20.05: Az izraeli filharmonikus zenekart Daniel Barenbojm ve zényli, 23.00: Modern zene, 0.10: Éjféltájt, 1.10: Hátikvá.

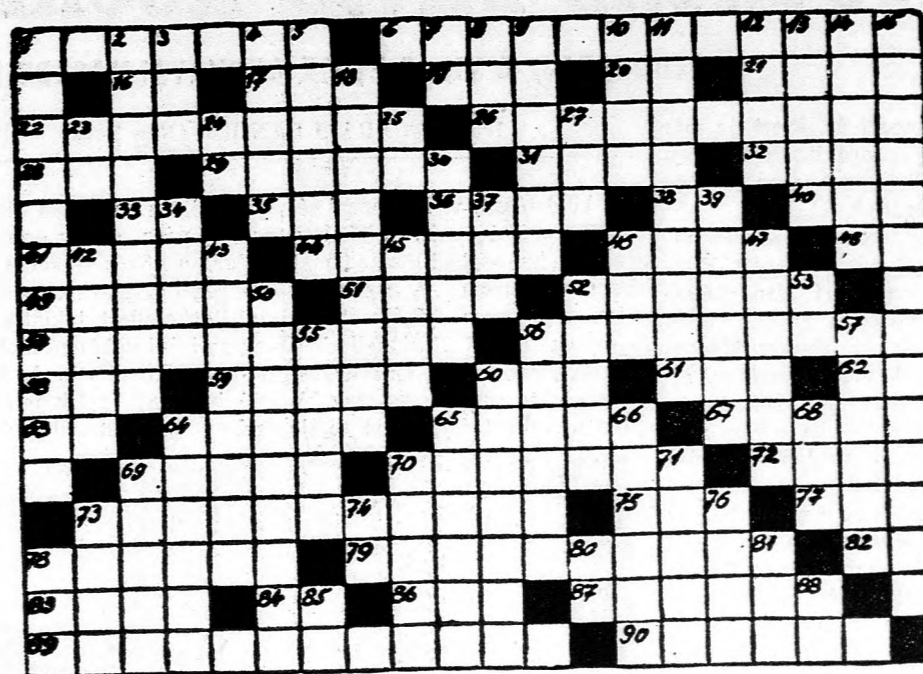
II. MŰSOR

8.10: Hanglemezek, 9.05: Sza tirikus műsor, 9.55: Országismer tetés, 10.05: Hangos heti hir adó, 11.05: Enekeljünk együtt, — 12.05: A nők megkülönböztetésé ről, 13.05: Tarka műsor, 14.10: A zené a szó, 15.05: Sport, — 16.05: Szégyeljük magunkat, — 17.10: Édes szülőföldünk, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.30: Sport, 19.05: Közelkeleti maga zin, 20.05: Hámávdil, 20.22: Hanglemezek, 20.45: Sport, — 21.05: Hangos heti hiradó, 22.05: Mólavé málká, 23.05: Ami a ci mek mögött van, 0.10: Héber da lok egy témára, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIÓJA

9.05: Vidám kórus, 10.05: Nyá ri mosoly, 11.05: Régi dalok, — 13.05: Beszélgetés Uri Lifschitz festővel, 14.05: A Beatles törté nete, 15.05: Régi szép dalok, — 16.05: Katonai színjátzó-csoport műsorából, 17.05: Beszélge tés tüszerezés katonákkal, 18.05: Irodalom, 19.05: A tegnapi és a holnap slágerei, 20.05: Földközi tengeri szerelem, 21.05: Hagyo mányok, 22.00: Könnyű és klasz szikus, 23.00: Irodalmi műsor, — 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tar ka műsor reggel 6 óráig.

PÉNTEKI KERESZTREJTVE NY 97

VIKSZINTES: 1. Az argentinai labdarúgó világbajnokság sp anyol neve, 6. Egy aludni nagyon szerető úriember (!), 16. Babi egynemű, — 17. Tic..., — 19. 7 Rómában, 20. Tóri egynemű, 21. Port 22. Japán kikötő város, 26. Névelős dalosmada ram, 28. Nem ily, 29. Hivatalnoka, 31. Idegen férfinév, — 32. Perben szerepel, — 33. General Motors, 35. AEN, 36. Dr. Zsi vágó szerelme, 38. Betű, jel hé berül, 40. ... plus ultra, — 41. He.....! örömkiltás, — 44. Irország elnöke volt, 46. Vissza: a kemény vitéz, 48. Kád, de üres, 49. Megvesztegethető (R=RR), 51. Királynő volt, — 52. Keleti kockajáték, névelővel, 54. Neves filmszínész volt, 56. Bridge on the ismert film an gól címe, 58. Férfinév, 59. Viss za: rom, németül, 60. F-el: utó dai, 61. A Szochnut vége, — 62. Vés, 63. Buta egynemű, — 64. Vissza: finn fürdő, 65. Sternfeld ben van, 67. Pénzalap héber el nevezése, 69. Balti város, utolsó betűje elől, — 70. Részleg, vonal latinul, 72. Veszteség angolul, — 73. Argentína fővárosa, — 75. Király latinul, 77. Parszi fele, — 78. Vissza: ez a hír járja, — 79. Harcias képviselő, — 82. Tud üresen, 83. Kevert káté, — 84. 52 hét, 86. E-vel: tűzhányó, — 87. Penészgomba részecskék, — 89. Keletre és délre, költői héber séggel, — 90. Cukorbajt okozó vegyszer.

23. ... Capone, 24. Sporteszköz, 25. Téká! 27. Menyasszony, — 30. Arlet, keverve, 34. Magyar Kommunista Uttörő Ifjúság, — 37. Akárcsak a függ, 27. — 39. Északafrikai kikötő, 42. Vissza: Francia divatkirály, névelővel, — 43. Európai felsziget, 45. Négy, németül, 46. Ital, 47. Hitler tábornoka volt, 50. Fiatalos lelkesedés (két szó), 52. Gulliver szerzője, 53. Üres sav, 55. Vissza: csiga, angolul, 56. L-el a végén: hibás zernő, 57. Hibás autógumi teszt, 60. Vissza: szigetecsoport a Földközi tengeren, 64. Névelős gödör, 65. Megtiszteltetés németül (R =H), 66. Mitológia leányzó, ki nek Zeusz bika alakjában udva rolt, 68. Fej, héberül, 69. Római udvarod, 70. Brazília folyó, —

71. Sem itt sem ott, 73. Német kérem (t=tt), 74. Ezüst vegye jele, 76. Fénymásoló, 78. Azonos mássalhangzók, 80. Üres kas, — 81. NAX, 85. Nem vérrokon, — 88. Kiejtett mássalhangzó.

BEKÜLDENDŐ:
 VIKSZINTES: 6. — 54. — 89
 FÜGGŐLEGES: 1. — 11. — 15

A 96. számú pénteki keresz trejtvény helyes megfejtése:
 VIKSZINTES: 1. EGYIPTOM — 15. LANDROVER, 21. TYUKODI FÜGGŐLEGES: 7. MARYLIN MON ROE, 13. BRICE LALONDE, — 20. MITTERRAND
 Nyereménykönyv:
 Karinty Frigyes:
 SKARLÁT

Mi mindent bir el a német honpolgár?

(Folytatás a 9. oldalról)

sorban a „gulyáságúk” előtt. Ugyanis a lengyel hatóságok minden megszorítás nélkül adják ki az útleveleket. „Nesze nektek emberi jogok!...” Hogy hol, ho va és miként helyezik el az ezres hullámokban érkező lengyeleket, erre még nincs kielégítő válasz. Noha ez a kérdés immár magas sabb síkon, a Szocialista Inter nacionálé bonni értekezletén is felmerült.

SCHMIDT—PERESZ TALÁLKOZÓ

A német rádió és tévé sokat foglalkozott ezzel az üléssel, és valamennyi tévé-operatőr hosz szasan időzött kamerájával Si mon Peresz arcán. Profilban, pre mier-plánban mutatták be az izraeli politikust, akit itt még mindig a közeli miniszterelnök

nek tekintenek. „Az övé a jövő” — írja Peresz fényképe alá a bonni napilap szerkesztője.

Ezzel a látogattal kapcsol atban, egy francia tudósító sze rint a következő párbeszéd hang zott el Schmidt és Peresz között (egymás mellett ültek) : „Örülök, hogy találkozhattunk, kedves kol lega” — mondotta a német kan cellár. „En is örülök, de sajnos nem vagyok kollega, csak je lölt...” A kesernyés, „fekete hu moráról ismert Schmidt így vála szolt: „Dehogy nem! Igaz, ön még nem miniszterelnök, de ab ban kollegák vagyunk, hogy Ee gin egyforma heveséggel szid ja magát is, és engemet is...”

Jóízűen nevettek. En moso lyogni sem tudtam rajta. Oly annyira igaz volt ez a megállá pítás, hogy elfogott a szomorú ság. Lehet, hogy bennem van a hiba...

Mindenféle hangszer, — romániai gyártmány, kibucoknak, zeneiskoláknak, engedménnyel
H. BIRKENFELD
 TELEFON:
 04-665615 ★ 04-663870

ISMÉT KAPHATÓ:
SCHULHOF:
BUDAI KRÓNKA
 32 sekel, Vidékre + 5 sekel portó.
A GONDOS
 könyvkereskedésben,
 HAIFA,
 Beth Hákránót II. 241,
 Telefon: 04-674 666

UJ KELET REJTVE NYALVAZAT 97 SZELVÉNY

IZRAELIEK FIGYELMÉBE!
 Az Izráélból Frankfurtba érkező turisták kitudó szállodája az

AMBASSADOR HOTEL,
 Moselstrasse 12, telefon (0611) 251077,
 nem messze a vasútállomástól.

- ★ Előzékeny kiszolgálás, jutányos árak.
- ★ Elegánsan berendezett szobák, mellékhelyiségekkel.
- ★ Azok az izraeliek, akik jelen hirdétést felmutatják, 10 százalékos engedményt kapnak a szálloda áraiból.

Ezzel a filmmel együtt még 4 nagy film versengett a díjért:
„A BIZALOM” KAGAMUSA
„KAKUKK-FESZEK” és **„AZ UTOLSO METRO”**,
 filmünk még: megkapta **A SI-ÉS OSCART**, mint az év legjobb külföldi filmje

Moszkva nem hisz a könnyeknek

5-ik hét

„SHAHAF”
 Tel-Aviv
 Me este: 9.30-kor és 12.00-kor
 Szombat kimenetekor és egész héten két előadás: 6.30-kor és 9.00-kor

5-ik hét

„MITCHELL”
 Jeruzsálem
 Szombat kimenetekor egyetén előadás 9.00 órakor
 Hétköznapokon két előadás: 6.30-kor és 9.00-kor

1 hét „RON” Haifa
 Szombat este, aug. 1. és minden este 2 előadás 6.15 — 8.45

A film hosszúsága miatt kérjük a pontos érkezést. Tekintettel nagy érdeklődésre jegyzővel az egész héten

UJ KELET
 Hosszúhullámú
 ISMÉT KAPHATÓ
 HÍR-ÉRTÉK
01-0

ADÁ

- JERUSALEM: Ist. háztartás 83194, 816224.
- VILÁNYI: galat és ariszt Ramat Gan.
- VESZUNK: televíziókat, 5 kat stb. 8363 jím.
- A BOYLER: csökkenni fog 83-802146, 03-415024, 02-242271, —
- PÉLIP HAN: sidert, regisztr este 87323.
- HERZL ves: televíziókat, 5 kat házhöz 825510.
- MODERN P: erszácban, 300 fonatok. Látog Allenby 83. Te
- ALKALMI: fizet felszám zerek 2 loeres 946571.
- SARGOSEN: sarnitúra, szir négy után 237
- ARMON: Tel Aviv, 6570 tronikat termel re. A világsze re. Elektronika Koro, AM. AM reok mini-kaz Kisoklatás, c minden versen
- ELADÓ for: lon, televízió, 37. Rostenberg
- ELADÓ FO: 235997, kivé
- ALKALMI: lok a brids 03-260602.
- AKCIO a: nichozski 17, szeppek, tape
- UJ FLEGA: alkalmilag ela ert, 03-740383
- VARDÁ: nezen be ho szoknyák, hlez
- FLUTAZAS: majd nem ni
- FELSZAMO: eladó hentesz dezes: frizsid hütoberezde
- ALKALMI: automata friz szinte ni, tele
- TARSALKO: idesebb hólgy tel: 220338 est
- MUNKAS: boráruk készit munkához, 04
- NEMETUL: suuk idos no delatolva, tele
- KELLEME: sarlához és te hetenként né metul vagy or
- OREGOTTI: karnot és tis kereslehez 20
- FOZONAT: gvaót keresit lefon 03-7437
- ORVOSI IN: ortost és m 73291, kivéte
- FELVETEL: epromór és se téve penteket
- FELVETEL: lyu varronokel kara, 633385.
- HAZVEZET: kent keresztit beszelo not he brig parhoz zettel, csakit lefon: Jeruzs
- HOLOMBAN: hetenként ket disul és lengy
- ELGOKZT: suuk Singerho kovul tanuloi
- KERESUNK: házimunkára sokkal, 03-44
- RUFFEHEZ: Fzezel 7.30-101 Haifa, telefon:
- SZAKACSN: 30 fizetessel, Merkazit, Haifa
- ONALLI: at resunk felvete szelot elonbhen
- KOZEPROR: suuk házimunka tudat, 054-79
- JERU**
- MIVELT: szót

APRÓHIRDETÉSEK 8x17

ADÁS-VÉTEL

• JEHONVA vesz örökeket, felszámolókat, háztartási felszerelést, bútort, stb. 83184, 878224.

• VILÁNYBŐRÖTVÁK — Javító szolgálat és árusítás. — Csákesz, Bialik 12. Komár Gan. 736164.

• VESZUNK régi bútort, frizsidereket, televíziókat, szőnyegek, felszámolókat stb. 836315, 31845, 315485, Givatim.

• A BOYLER, amelyet villanyzámlája rakomány fog Mátechet Cholon, az üzemi 830916, ügynevelők: 03-294320, 03-15894, 04-126263, 04-709974, 02-242371, 03-754556.

• PÉLIP HAMUCHE vesz bútort, frizsidereket, regisztereket, felszerelést, 837775, este 873223.

• HERZL vesz bútorokat, frizsidereket, televíziókat, szőnyegek, felszámolókat hárhoz jóval, tel.: 826323, 852350, 82510.

• MODERN PAROKÁK, legelőcsobbán az országban, 300.- seket. Parókák és fonatok. Látogasson el: Szalon Jemel — Allenby 93. Tel-Aviv, 290682.

KÜLÖNFÉLE

• „ILANA” PAROKASZALON. Külföldi utamról visszatértem. Legmodernebb parókák. Dizengoff 125. 224596.

• ZEVY kádak zománcosítása az egész országban, felelőssel, tel. 052-78862, 04-526622.

• „RAFI” frizsiderfestés otthonában minden szízen az egész országban 03-625110, 052-33012 02-221075, 04-526622.

• A ZUCKERMANN fogászati laboratóriumában express javítások fel ora alatt. Tel Aviv. King George 5. Tel. 282429.

• MAGDA fogászati laboratórium vállal sürgős protézis-javításokat; fél ora alatt. Nyugdíjasoknak 25 százalékos engedmény. Tel-Aviv, Balfour 27.

• HAMAVERIK nagytakarítás, polcok és feregirtás lakásokban, engedély 1250, felelőssel 313599 310630.

• „MAGI-CLEAN” otthonában tisztít szőnyegek és kárpitozott bútorokat. 052-70645.

• SZELA feregirtás az edények kivételével. 03-425151, 03-473271.

HÁZASSÁG

• FORDULJANAK bizalommal Eika Scherf nemzetközi házasságkötőirodához. Hatúbi 12. Haifa, 04-330533. — Meghívásjára gyerekeiket invitáljuk nekik. Közismert sikereiről megbízhatóságáról. Boldok házasgatók, minden kor és zsidőre.

• 65 EVES bájos özvegyasszony megismerkedne finomlelkű férfivel. Telefon: 780285.

• ÖZVEGYEMBER 77 éves, geszeseges, jószituált, keres rokonszenvet, egészséges, jövedel, P.O.B. 2144 Tel-Aviv, „on-áilo” jellegre.

• 72 EVES tel-avivi férfi jó ajánlatokkal keres ellettársat, romanul vagy magyarul beszélő, P.O.B. 1334 Tel-Aviv, 19573 „Maleabil” jellegre.

• 44 EVES rokonszenvet férfi keres hölgy-kísérőt közös szórakozáshoz. POB. 39497, 61394.

• ROKONSZEVES, rendezett helyzetű kötelezettségek nélküli özvegyasszony keres magához illett, 60-64 között. Jeruzsálem, tel. 242789.

• FERJET KERES kellemes ápolónő 42/67, natánai lakással, két gyerekkel Tel Aviv POB. 831. jellegre 69.

• DALIA kiváló házassági ajánlatot, jövedel és akadémius férfival és nő, izraeli és külföldi nagyiparosok, nyugdíjasok és nők, minden korban.

• DALIA az egyetlen megbízható, komoly házasságkötő. Al-Charizi 7. Slomo Hamelech és Arizoroff sarok, Tel Aviv, 03-235906.

• ROKONSZEVES, művelt, vagyonos özvegyember 61/78 ismerkedne házasság céljából a „Reim”-ben (az 1981-es év kitüntetett intézetében) (03-282932, pentek és szombat este is).

• NAGYON KELLEME 50 éves szarvoni özvegyasszony ismerkedne házasság céljából csakis komoly művelt férfival a „Reim”-ben (az 1981-es év kitüntetett intézetében) (03-282932, pentek és szombat este is).

• PRIVATHIRDETES: Erdélyi 35/68 férfi megismerkedne kellemes hölgyvel, választ heberül vagy románul ker POB. 36801, Tel Aviv 61367.

• FIGGELLEN, anyagilag rendezett, művelt 42/65 férjzetlen keres magához illett, POB. 33371 Haifa.

• KELLEMEK elektrotechnikus 34/175 keres hozzáillett hölgyt, POB. 36749 Tel-Aviv.

• KELLEMEK 65 éves özvegyasszony házasság céljából megismerkedne finom férfival, telefon: 780285.

• 68 EVES szerény, romániai háziasasszony keres ellettársat, Sylvia, 03-879207, 12-17 órák között.

• HAZASODNA 32/175 munkás enyhe beszédhibával. 03-995422.

• ELVÁLT, jövedel 35/175 főigyezmekkel keres művelt kellemes elvált asszonyt 30-40 éves főigyezmekkel. Erdélyi; POB. 16310, fiókszám: 201 Tel-Aviv, telefonszám: 03-995422.

• KELLEMEK, finom diplomás özvegyasszony kétgyermekes 160/40, anyagilag rendben, keres magához illett, lehet új ölégy gyermekkel, csakis komoly célokkal. POB. 31723 Tel-Aviv, 61316.

LAKÁS

• KERESUNK lakásokat és házakat minden nagyságban, kulcsként és megvetve Tel-Avivban és környékén. Tel. 03-238624.

• KOMPLETTUL berendezett szoba idősebb hölgynek Tel-Aviv, Shenkin 42, vasárnapotól déli egy órától (Fried).

• ELCSERELNÉK 3 szobás lakás étkezőszobával Bat Jam központjában 2 1/2 szobásra Bat Jam, Jaffan. Front 03-389267.

• DIZENGOFF MELLETT KIADÓ 2 szobás luxus turistáknak 242376, szombat kivételével.

• IDŐSEBB EGYEDULLALO HÖLGY, jiddit vagy franciát beszélő lakótársat keres 03-265077.

• ELADÓ GIVATAJIMBAN 3 szobás három zárt terrasszal, 82 négyzetméter, fűtési- és lift, parkolóhely, 8-15 között 336068/31 16 órától: 263671.

• RECHOVOTON kitűnő négyedben háromszobás, harmadik emeleten, teljes rendben. Telefon: munkaidőben 054-54430, lakáson: 054-23343.

• HÁROMSZOBÁS, kirját moccini Amilard lakomát elcserelem ketszobásra Gámat Gánban vagy környékén, 03-911323.

• PETACH TIKVAN bérbeadó hosszabb időre 3 és 1,5 szobás oszlopokon, telefon: 903568, 918531.

• KIADÓ KETSZOBÁS, bútorozott lakás, evl 1100 dollárért. Bat Jam Hárav Lurzon 10, 3. lakás, első emelet (Ramát Házsi) bejárat Hárav Levi utca felől.

• CAHALABAN 3 és 1,5 szobás bútorozott, telefonnal, havi 130 dollárért kiadó. 03-424788.

• RISON LE'ONBAN két nagyszobás, esemeleti utcai lakás, 947411, délután 2 órától.

• BÉRBEADÓ egyedülláló nőnek bútorozott szoba minden melkkeliséggel. Telefon: szombaton 850042, hétköznap 421777.

• HOLONBAN luxusnégyedben 3 nagyszobás 69 ezer dollár, 854500, 894568.

• DIZENGOFF — Ben Gurion-nál bérbeadó kis bútorozott szoba 850 seketért telefonnal, 243302.

• EGYEDULLALO férfi keres másfél szobát konyhaházsnál, esetleg ebédkosztál Jeruzsálemben, vagy Natánban, 053-99623 reggel 10-től este 6-ig.

• 3 SZOBÁS LAKÁS eladó második emeleten Jazurbán, telefon: 210903, délután és este.

• ALKALMILAG ELADÓ 3 szobás Bat Jamban, Hanóvím 25. Elkajám család, érdeklődés csak esti órákban.

• IDŐSEBB hölgynek előnyös feltételű szoba vallásos család villájában Astodonon, telefon: 03-793461 (Ene Brak).

• KIADÓ BAT JAMBAN 2 1/2 nagyszobás ebédlőszobával, utcai, második emeleten, fűtési- és víznyel, központi, szálak 150 dollárért egy évre előre fizetendő. Telefon: 590448.

• CAFONBAN eseményes fasorban 3 elragadó szoba 105 ezer dollár, 421207.

• GIVATAJIMBAN (Givat Rámaban) eladó 2 szobás erkélyes saroklakás oszlopokon 45 ezer dollár, Hamigdál 9, Marcu, 259386 este 7-ig.

• IDOS HÖLGY keres lakást kóser kosztál, kis családdal 1981 szeptember 15-től Szukkot utánig. Telefon 11.00-14.00, kivéve szombaton 03-290712.

★ HAIFA ★

• FIGYELEM! Lakások, üzletek, irodák, üzlethelyiségek, fűtési- és víznyel, kulcsként, örökáron és havibérbé. — Telefon 668612, Benis Szruvici, Haifa, Hechaima 7.

• HIRDETESEK szakértő megfogalmazása az összes újságokba, kiadóhivatali árakon. „Sachar” hirdetőiroda, Shapira 13, Haifa, 04-669229, családi hirdetések este 04-88147.

• PERZSASZONYEGEK — gyári szőnyegek nagy választékban — eladás — vétel — csere — javítás — tisztítás. Berkovics Haifa, Szidon 5. (Hánvím 14), telefon 04-666779, Akko-Naharia taxi-állomás mellett.

• VESZUNK bútorokat, frizsidereket, mindenfajta felszámolókat és regisztereket. Tel. 04-843671, Haifa.

• VESZUNK bútorokat, használt frizsidereket, háztartási felszámolókat, autók tárgyakat 04-660467, 04-229397.

• IDŐSEBB FERFI kármeli kis háztartásához rendszerítő hávezetést keres hetenkénti három napra. Telefon 04-235-443.

• LAKAS ELADÓ Derech Haímam, 3 szoba, étkezőszobával 110 négyzetméter 80 ezer dollár, 04-83394.

• ELADÓ Hadar Eljonon 2 1/2 nagy szoba, erkélyek, raktár, szellős, szép központi, eseményes vidéken, 04-538801, kivéve szombaton.

• A „MAXIM” teteláruház, Haifa, Herzl 43. keres felvételre rófos-szakmában jártas eladókat/nőket.

• HAIFAN, a Nové Saánán úton alkalmilag eladó 4 szobás, ebédlőszobás szep vidéken 42 ezer dollárért, 04-226595.

• FOGYAVITÁSOK, protézis-cserekek betegséggel az „Dent-Or”-nál, Haifa, Rechov Pezner 37, telefon 640437.

• FELVÉTELRE keresünk pincért, segéd munkást, tanult és takarítót, Haifa 04-81784.

• ERDEMES MEGNEZNI HAIFAN, a Francia-Kármelen, elragadó tájon gyönyörű 3 szobás erkélyvel, ebédlőszobával, telefon 04-332002.

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

PETACH TIKVA

Telt autóbusszal, 16 hangulatban utaztunk Cítra az elmúlt hetén! — Leichter Eli illet a dícséret; a példás szervezésért, vezetésért! Már most jelentkezhet Klein Laci-nál, szep! 7:30-11 Éjlat, — Sharem — Nueba, — Ein Dahav nagyszabású turkókirándulásra! Húttott turistabusz! Számozott helyek! Ramat-Gan, — Enei-Brak, Tel-Aviv részére is!

EGYIPTOMI-NÉMET ATOMEGYEZMÉNY

Egyiptom és Nyugat-Németország közös nyilatkozatot bocsátott ki, amelynek értelmében a két állam megállapodásra jutott az atomenergia-kutatás terén való együttműködés tárgyában. — Ezáltal megnyílt a lehetőség arra, hogy Németország atomkohókat adjon el Egyiptomnak. Egyelőre 2 millió kilowatt teljesítményű kohórói van szó. A megállapodás azonnali hatállyal életbe lép.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

ALLENBY: A dühöngő istenek
BEN JEHUDA: Piszkos ügy
CAFON: Nem kell a munka
CINEMA 1: Tízparancsolat
CINEMA 2: A csóköz
DEKEL: A tolvaj
DRIVE IN: Cselszövés a királyi udvarban
ESZTER: Ez amerikai
GAT: Egyszerű emberek
GORDON: Angi Vera
HOD: Micsoda apa
LIMOR: Shogun
MAXIM: A „hosszú” Charlie
MOGRABI: Superman 2
ORLI: A két laguna
PARIS: Nagy rock-bemutató
PEÉR: Vasárnapi szerelmek
PERISCOP: Nyári buborék
SACHAF: Moszkva nem hisz a könnyekben
STUDIO: A kis lord
TAMAR: Szerelm és félelem
TCHÉLET: A szénbányász lánya
TEL-AVIV: Csak a szemnek

ÜDÜLÉS

• TEL-AVIV panzió, Cífat, Bét Berenson údülésre, pinhére elisorangu konyha díttas is, egyeni gondoskodás és szolgáltatás. Uszoda a mi szimánkra. Hélytredések, Cífat, 067-72355, 067-72382. — Gyermeknek nagy engedmény.

ÜZLET

• SZEP FENYKEPESZ ÜZLET Givatim központjában havibérbé kiadó. 723307, 778472.

• HAVIBÉRBÉ kiadó üzlethelység Hammelech Georon, 441570, 56 négyzetméter plusz telefoncafonban raktárnak, konyháj iparnak 223431 — délután!!!

• SZEP FOTO-ÜZLET Givatim központjában havibérbé kiadó, tel. 723307, 778472.

• BEVEZETETT, 30 éves fennálló újságíró eladó, Grosz, Natánja, Saar Háj 1.

JAMES GAAN
nagyhatású, felejthetetlen szerepben
MICHAEL MANN filmjében,
a „TOLVAJ”-ban,
országos ősbemutató,
negyedik hét,
a „DEKEL” moziban
Tel-Aviv,
szombat este és egész héten

„MAQUETTE”
FELVÉTELRE KERES SZAROKAT ÉS VARRÓNÖKET.
Forduljanak üzemenkőhöz,
Akko, Ezor Hátáaszijá,
Telefon: 04-911532

„SARINA”
HÖLGY DIVATHÁZ • NAGY MÉRTEK.
MEGKEZDŐDÖTT A SZEZVEGI KIARUSÍTÁS!
EXPORTBÓL VISSZAMARADT KÉSZLETEK
Tel-Aviv, Zevulun 10 • tel.: 03-829742

A HAIFAI MOZIK MŰSORA
ORAH — A KÉK LAGUNA
ARMON — SUPERMAN 2
ACMON — EZ AMERIKA
RON — MOSZKVA NEM HISZ A KÖNYVEKNEK
AMPHI — CHARLIE ÉS FÉL

GIORA NAOR BEMUTATJA
CIGANYBALLADÁK
Magyar, jugoszláv, orosz, román, stb. cigányzene és nóta.
ANDRE ZWEIG • GRISA • BALDI • CARLOS
Natanja, „Ohel-Sém” terem, szombat, augusztus 1, este este 8.45 órakor. — Jegyek a pénztárban.

Intellektuel férfi
jőszívű barátót keres szórakozás céljából
POB. 1334 T.A. 61013
L/19617

— Be kell fejeznünk a beszélgetést, mert meg kell főzőm az ebédet.

48 ORAN BELÜL
ELSŐRENDÜ KIVITELEZÉS • KIVÁNSÁG SZERINTI SZINVALASZTÉK • GYÁRI ÁRAK
MARVANY GRANIT A KONYHAJABAN
GRANIT HAGAMERET
Uzem: Cholon, Ezor Hátáaszijá, Hámánor u. 50, tel. 806766
Iroda: d.u 4-7-ig, Tel Aviv, Ibn Gvirol 144, tel. 448123

AZ „OZ” BIZTONSÁGOT GYÁRT

Kizárólagos és forradalmi módszereivel sokszáz sékelt takarít meg azoknak, akik acélajtókkal védik a lakásukat.
Acéllemezrel vonjuk be lakása ajtaját —
★ az acélhevonat összesen csak 2.500 sekelbe kerül
★ az acélból készült keret és a több zavarú zár
A három munkátat mindegyike külön-külön is megrendelhető. — Előnyös fizetési feltételek, készfizeset esetében 10 százalékos engedmény.
Haifa, Kibuc Gálujot 140, tel.: 04-534851; éjszakai szolgálat tel.: 03-247047.

KUTYA, KUTYA, TARKA
— Mi a taszkó meghatározása? A taszkó másfél kutya hosszúsú és fél kutya magas...
★
EGY FILOZÓFUS NAPLÓJABÓL
A legtöbb ember érdektelenül megy el a földi paradicsom előtt, ha csak nincs kiírva, hogy „Belépné szigorúan tilos!”
★
Soha ne tévesztük össze az álmódózó nőket az álomszép nőkkel.

HABIMA
Tel-Aviv, szombat, augusztus 1
AZ ANARCHISTA
A kisteremben
MŰHELY

ÁLLÁS

• TÁRSALKODÓT keresünk analló idegen hölgyhoz bennlakással, Tel-Aviv, 64-238328 este.

• MUNKASOKAT/NÖKET keresünk háztartási felszerelés, szabáshoz, asztalmunkához, 04-238859.

• NEHETUL BESZÉLO hölgyt keresünk idos nő mellé, négyezer hetenként délutánra, telefon 283635.

• KELLEMEK HÖLGYT keresünk herásláshoz és főzéshez, kóserget betartó, hetenként néhányszor, lengyelül, németül vagy oroszul beszélő, 475967.

• ORIGOTTION KERES felvételre szákesmet és tisztázati dolgozókat orzek képzéshez 901323.

• FÖZÖNÖT két óvodás gyermekre viláztani keresünk 11.00-13.30 időre. Telefon 03-343779, csak este.

• ORVOSI INTÉZET KERES felvételre orvot és medikust. Telefonnal este 17:00, kivéve penteket, szombatot.

• FELVÉTELRE keresünk konyhai dolozót és segédorvot, 733291, 724443, kivéve penteket, szombatot.

• FELVÉTELRE KERESUNK elsoosztályú varrónöket egészévi műhelybeli munkára 651285.

• HÁZVEZETÉSHEZ és társalkodónak keresünk angolul vagy jiddisul beszélő nő hetenként kétszerre kellemes órák parhöz Cafon Tel-Avivban 30 fiázzsal, csakis meleg ajánlatokkal, telefon Jeruzsálem, 02-281795.

• BOLONBAN keresünk főző-asszonyt hétköznaponként, telefon: 859139, jiddisul és lengyelül beszélő.

• FÜSÖKSZÁLYU varrónöket keresünk Singerhez és overlockhoz, ezenkívül tanulóanyokát, 03-330782.

• KERESUNK NOT főzeste és kósnny házimunkára hetenként kétszer, ajánlatokkal, 03-443253.

• REFFÉHEZ keresünk kiszolgálónót fizetel 7.30-tól 12.00-ig. Eren Sziza 13, Haifa telefon: 04-641322.

• SZARAKSNÖT keresünk vendéglobé, 16 fővel, „Dan”, Tel-Aviv, Táchána Mezarut, Hagáil 9.

• ONALLO angol-német levelezőnöt keresünk felvételre, mindkét nyelvet beszélő elonvben részesítjük, 03-821282.

• KÖZEPKORU HÁZVEZETŐT keresünk hadrolókat háztartásába, vezetni tudót, 054-72030.

JERUZSÁLEM

• MŰVELT (európai) nyugdíjas keres bútorozott szobát Jeruzsálemben telefon 03-235906.

HAROMEZER LESZERELT

**KATONA KAP
MUNKANÉLKÜLI
SEGÉLYT**

Az utóbbi hónapokban az állam átlag 3000 leszerelt katonának folyósít munkanélküli segélyt. Az említett fiatalok közül 200 rendszeresen szakmát tanul, hogy megfelelő munkakörben helyezkedjen el.

A Társadalombiztosító szövegíróje, aki ezt közölte, hozzátette, hogy a leszerelt katonáknak sokkal könnyebb munkához jutni, mint az idősebb korosztálynak. Mégis, ezeknek a fiataloknak a fele legalább 50 napon át munkanélküli van.

**LESZALLITOTTAK
A LONDON—LUDD
REPULÓJEGY ÁRÁT**

A British Airways angol légitársaság vállalat bejelentette, hogy augusztus 1-től kezdve jelentős mértékben leszallítja a csoportos repülőjegyek árát. Az új menetdíj a Ludd—London között 390 dollár az eddigi 464 dollárral szemben.

További kedvezményt is nyújt az angol vállalat az izraeli utasoknak. A csoportok számára eddig 30 napra korlátozott angol tartózkodási határidő keretén belül 60 napra emelték, viszont a kötelező minimális 10 napi tartózkodás változatlan maradt.

SZOMBATI NAPTÁR

1981 július 31, péntek
5741 támmuz 29

GYERTYAGYUJTÁS

Jeruzsálem 6.01
Tel-Aviv 6.19
Haifa 6.13

1981 augusztus 1, szombat
5741 év 1

A SZOMBAT KIMENETELE

Jeruzsálem 7.18
Tel-Aviv 7.16
Haifa 7.21

A HETI SZIDRA:

M Á S Z Á É

Peresz hajlandó kormányt alakítani

Simon Peresz, a Munkapárt elnöke kijelentette, hogy amennyiben az államelnök — Menáchem Begin kudarc esetén — megbízza a kormányalakítással, akkor elfogadja a megbízást. Peresz véleménye szerint esélyei vannak, hogy kormányt alakítson. A Munkapárt vezére, aki a tévé Moked programjában nyilatkozott, úgy véli, hogy a helyzet kiértékelése szerint, bizonyos esélye van sikeres koalíciós tárgyalások megkezdésére és folytatására.

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP
67770 Tel-Aviv, Hárakevet 52
Telefon: 330011

Főszerkesztő:
S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Izrael figyelmeztet

Az autóbussz elleni támadással a terroristák megszegték a tűzszüneti egyezményt

A PFSz emberei megtámadták a Máálé Háchámisá kibucba tartó autóbusszt — Négy utas megsebesült — Folyik a hajtóvadászat a merénylők után

Izrael a tűzszünet megszegését látja a Jeruzsálem közelében lévő Máálé Háchámisá kibuc mellett elkövetett terroristák támadásában, amikor is a merénylők megtámadták a 65-ös jelzésű autóbusszt s négy utasát megsebesítették.

A történetek nyomán Izrael fenntartja magának a jogot, hogy az általa kiválasztott helyen és időben csapjon le a terroristákra. Ezt közölték hivatalos izraeli körök az amerikai kormányval közvetlenül a támadás után.

Mint emlékeztet, Izrael még a tűzszüneti tárgyalások idején világosan leszögezte, hogy a PFSz és a többi terrorcsoport köteles minden tevékenységét megszüntetni, beleértve az izraeli, valamint a megszállt területeken. Az autóbussz elleni támadás nyomán jeruzsálemi körökben megerősödött a tudat, hogy a terroristákkal kötött tűzszünet nem lesz időtálló.

Izrael egyidejűleg élénk figyelemmel kíséri a terroristák erőfeszítéseit, akik a tűzszünetet a szervezkedésre és az új felfejlődéshez használják fel. Izrael tanulmányozza azokat a híreket is, amelyek szerint a Szovjetunió és Líbia modern fegyvereket szállít a terroristáknak, beleértve a messzehordó ágyukat és a légelhárító rakétautegeket.

Közvetlenül az autóbussz elleni támadás után általános kijárási tilalmat rendeltek el a szomszédos rámállai járásban lévő arab falvakban és a biztonsági erők megkezdtek a környék átfésülését. A merénylők utáni hajtóvadászat a csütörtökre várható éj-

szaka és csütörtökön egész napon át folyt és már néhány órán belül négy gyanúsítottat vettek őrizetbe. Biztonsági tényezők becslése szerint a terroristák a Rámállai térségében lévő arab falvak egyikében szervezkedtek és a merénylők Máálé Háchámisá kibuc és a szomszédos arab falvak közötti hegyes, sziklás területen húzódnak meg.

A terroristák a Máálé Háchámisá és a kibuc üdülője utálagazása közelében lévő meredek hegyoldalon, a fák és a bokrok között lapultak meg. Ezen a helyen meredeken emelkedik az út, tehát az autóbussz lassan haladt, sőt lassít is, mert megállóhely van az utálagazásnál.

A terroristák bűvölyén, az útszéli bokrokban az izraeli hadsereg által használt automatafegyver ugyanakkor izraeli gyártmányú golyóknak hűveljét találták, továbbá egy palesztin zászlót, a következő arabnyelvű felirattal: „A beirutai áldozatok emlékére — a palesztin forradalom”.

A lesben álló terroristák szerdán este kilenc óra előtt néhány perccel támadták meg a Jeru-

zsálemből Máálé Háchámisá kibucba tartó, 65 számú autóbusszt. A támadás során Dvora Árent, 23 éves asszony, aki terhességének nyolcadik hónapjában volt, életveszélyesen megsebesült, és a legutóbbi jelentés szerint elvesztette magzatát. Ugyancsak megsebesült a 17 éves Náámá Sáj, aki Jeruzsálem Ir Gánim-negyedében lakik, a 12 éves Mose Peér, aki látogatásra utazott a kibucba, valamint Mose Káron, Máálé Háchámisá kibuc 30 éves tagja. A sebesülteket a Sääré Cedeck kórházba vitték s kettőt közülük elsősegélynyújtás után hazazengedtek.

Az autóbussz sofőre, Árje Szoldát, 26 éves bét-semesi lakos elmondta, hogy amikor az üdülő bejárata közelében az emlékműhöz közeledett, tüzet nyitottak az autóbusszra és a golyók beütöttek az ablakokat. A sofőr utasítására az összes utasok a padlóra fektettek. A sofőr sietve kinyitotta az autóbussz ajtajait és lehetővé tette, hogy a 30 utas többsége kiszálljon.

A biztonsági erők percekön belül a merénylet színhelyén voltak és azonnal megkezdtek a terroristák üldözését a kibuc tagjainak segítségével. Vélhetően a kibucban tartózkodott egy rendőrségi riadóautó, amely nyomban értesítette a biztonsági erőket. A kibucban készségi állapotot rendeltek el és a szűfőlség megelt népszerű üdülőben megerősítették az őrszolgálatot.

Rábin és Dáján a rádióban :

Ha a PFSz tüzet nyit - meg kell szállni Dél-Libanont

Jicchák Rábin volt miniszterelnök és Mose Dáján volt külügyminiszter a hét végén kijelentette, hogy amennyiben a terroristák újratekrik a kifulladászt háborút az északi határ térségében, Izrael számára nem marad más megoldás, mint megszállni Dél-Libanont, hogy az ágyu- és Kat-

jusa-ütegeket eltávolítsa a határ közeléből.

DAJÁN
Békén kell hagyni...

A két ellenzéki politikus a rádió interjú-műsorában nyilatko-

zott. Dáján azt fejtegette, előnyösebbnek tartja, ha a terroristák eltávolítását az UNO, vagy Libanon hajtja végre, de ha más nem lesz hajlandó erre, akkor Izrael lesz kénytelen ezt a munkát elvégezni. Ugyanakkor — Dáján szerint — ha a terroristák hajlandók korlátlan időn át folytatni, illetve betartani a tűzszünetet, akkor békén kell hagyni őket. Lehetőségnek tartja, hogy a PFSz Szíria és talán a Szovjetunió nyomására járult hozzá a tűzszünethez.

Jicchák Rábin fontosnak tartja, hogy Izrael ügyeljen a tűzszünet betartására, de egyidejűleg köteles felvilágosítani az amerikai közvéleményt, hogy nem törődünk bele a terroristák esetleges kifulladászt háborújába. — Amennyiben a terroristák nyugton maradnak, vagyis nem lépik át a határt és nem újítják fel a tüzet, akkor Izraelnek nincs különösebb érdeke katonai akciót indítani ellenük.

Lengyel hebraista jön a nemzetközi Tanách-versenyre

Naharia (ITIM). — Witold Piwoch professor, a varsói egyetem héber katedrájának vezető tanára augusztus végén Izraelbe érkezik, hogy résztvegyen az V. Nemzetközi Bibliáismereti Versenyen, amelyet szeptember 2-ikán rendeznek Jeruzsálemben. Árje Stern, a Tájékoztatói Központ szövegíróje közölte az ITIM hírügynökség munkatársával, hogy Piwoch professor a verseny Tanácsának tagja lesz.

A verseny rendezőse most erőfeszítéseket tesz annak érde-

kében, hogy a professzoron kívül lengyel versenyző is részt vegyen a versenyen.

★ Koszovóban, Jugoszlávia legelmaradottabb és legszegényebb tartományában ismét tüntettek az utóbbi két nap során. Az albán kisebbség demonstrációjának az a célja, hogy Tirana fennhatósága alá szeretnének kerülni. Elképzelésük minden reális alapot nélkülöz, Belgrád a legkeményebb eszközökkel teremtendét Koszovóban.

Végetért a tengerparti életmentők sztrájkja

Tíz partszakaszon szabad a fürdőzés

Kiegyezéssel végződött a tel-avivi tengerparti életmentők hónapok óta folyó sztrájkja. A megállapodás keretében a város-háza kötelezte magát, hogy a jövő héttől kezdve három új tengerparti szakaszt nyit meg a fürdőzők számára. Így tehát összesen 10 partszakaszon engedélyezik a fürdözést a tel-avivi tengerben, ahol 36 életmentő gondoskodik majd a strandolók és napozók testi épségéről. A megállapodást a Slomo Láhn tel-avivi polgármesterből és Dov Ben-Meir, a tel-avivi Mun-

kastánács titkárából álló paritásos bizottság írta alá, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a város-háza kapitulált az életmentőknek, akik összesen 11 tengerparti szakasz megnyitását követelték. A megállapodás szerint a jövő héttől kezdve a nagyközönség rendelkezésére áll ismét a déli Hilton-parti és a Frishman utcai strand, amelyeket a fürdőzőidény kezdetén bezártak. Ugyancsak megnyitják az Allenby utcával szemközti új strandot. A Charles Clore-partot, amelynek kevés a látogatója, bezárják.

Ezuton közöljük, hogy

Háróv professzor

Smuél (Sámuel) Löwinger 71

Debrecen — Budapest, a budapesti Rabbiszeminárium volt igazgatójának az **ELSŐEVES AZKARAJÁT** Jeruzsálemben, a Béjt Jozsef templomban — Rech. Simoni, Rassco — tartjuk meg hétfőn, 1981 aug. 3-án 7:30-án délután 5.30 órakor.

FELESÉGE, FIA, tanítványai és a barátai kör.

Autóbussz 22.

Drága felejthetetlen férjem, apánk, testvérünk és rokonunk

JUNGER SLOMO (Samu) 71

Vulkán — Szászrégen — Natanja

ELSŐEVES AZKARAJÁT

1981 augusztus 3-ikán — 7:30-án — délután 3 órakor tartjuk Natanján a vatikimi temetőben. Autóbussz indul a háztól. Rech. Ráv Kuk 54 2.45 órakor.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága jó anyukánk, nagymamánk, dédnagymamánk

KRAUSZ LEA 71

Debrecen — Bné-Brák — Párdesz Katz

AZKARAJÁT ÉS SIRKOAVATASÁT

a slosim leteltével augusztus 5-én, szerda délután 5 órakor tartjuk a Zichron Meir-i temetőben.

Találkozás a temető kapujánál, vagy 4.30-kor a lakásnál, Rechov Brot 11.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drágánk

Hirsch Márta (Weinfeld) 71

Marosvásárhely — Melbourne — Bät-Jám

ELSŐEVES AZKARAJÁT

kedden, 1981 augusztus 4-ikén délután 4 órakor tartjuk. Találkozás a choloni temető új bejáratánál.

A CSALÁD

Fájdalommal jelentjük, hogy

GLÜCK JÓZSEF 71

Szatmár — Kolozsvár — Bukarest — Antwerpen

1981. júl. 6-án 7:30-án itthagytott bennünk. Slosimja alkalmából

AZKARAT ÉS MECÉVE ALLITAST

tartunk csütörtökön 1981 aug. 6-án — 7:30-án a tvérjei temetőben.

Autóbussz indul Jeuzsálemből és Tel-Avivból. Közlelőbbi részletek megtudhatók a következő telefonszámokon: — 03—787320, 03—908596 és 03—245007.

TESTVÉREI ÉS HOZZÁTARTÓZÓI

A Tel-Avivi Ujságíró Szövetség

fájdalommal jelenti megbecsült tagjának,

ELIÉZER BARZILAY-nak 71

elhunytát és mély részvétét fejezi ki fiának, Amnonnak, és az egész családnak.